

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1999

Julkaistu Helsingissä 1 päivänä helmikuuta 1999

N:o 57—59

SISÄLLYS

N:o	Sivu
57 Laki kemikaalilain muuttamisesta	231
58 Laki räjähdysvaarallisista aineista annetun lain muuttamisesta	235
59 Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista	236

N:o 57

Laki

kemikaalilain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 22 päivänä tammikuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 13 §:n 2 momentti, 31 §:n 1 ja 2 momentti, 32 §, 33 §:n 1 ja 3 momentti, 35 §:n 1—3 momentti, 43 §, 45 §:n 2 momentti ja 55 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentti ja 45 §:n 2 momentti laissa 220/1995, 32 § laeissa 1412/1992 ja 1073/1995, 33 §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa, 33 §:n 3 momentti ja 35 §:n 2 ja 3 momentti mainitussa laissa 1412/1992, 43 § viimeksi mainitussa laissa ja mainitussa laissa 220/1995 ja 55 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä lisätään 7 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 13 a §, 31 §:ään uusi 5 momentti, 45 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1412/1992 ja 220/1995, uusi 4 momentti sekä 60 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1412/1992, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, ja uusi 4 momentti seuraavasti:

4 §

Ministeriöt valvontaviranomaisina

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu:

1) sosiaali- ja terveysministeriölle kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen sekä palo- ja räjähdysvaarojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta; sekä

2) ympäristöministeriölle kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta.

5 §

Valvontaviranomaiset keskushallinnossa

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista koskeva ylin valvonta kuuluu:

1) sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen sekä palo- ja räjähdysvaarojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta; sekä

2) Suomen ympäristökeskukselle kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta.

HE 221/1998
TaVM 26/1998
EV 187/1998

7 §

Paikalliset valvontaviranomaiset

Valtuusto voi antaa kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle oikeuden siirtää 32 §:n mukaisissa asioissa toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle.

13 §

Kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi

Kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi jaetaan toiminnan lajin sekä kemikaalien määrän mukaan ottaen huomioon kemikaalien vaarallisuus ja käsittelyolosuhteet laajamittaiseen ja vähäiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin.

13 a §

Suuronnettomuus

Tässä laissa tarkoitetaan suuronnettomuudella huomattavaa päästöä, tulipaloa, räjähdystä tai muuta ilmiötä,

1) joka seuraa vaarallisia kemikaaleja käsittelevän tai varastoivan tuotantolaitoksen toiminnassa esiintyneistä hallitsemattomista tapahtumista;

2) jotka voivat aiheuttaa ihmisen terveyteen tai ympäristöön kohdistuvaa vakavaa välitöntä tai myöhemmin ilmenevää vaaraa laitoksen sisä- tai ulkopuolella; sekä

3) jossa on mukana yksi tai useampi vaarallinen kemikaali.

31 §

Yleiset vaatimukset

Toiminnanharjoittajan on noudatettava kemikaalien teollisessa käsittelyssä ja varastoinnissa sellaista huolellisuutta ja varovaisuutta, jota kohtuudella voidaan edellyttää ottaen huomioon kemikaalien määrän, vaarallisuuden ja käsittelyolosuhteet. Toiminnanharjoittajan on lisäksi ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niistä ihmisille ja ympäristölle aiheutuvien seuraamusten rajoittamiseksi.

Kemikaaleja teollisesti käsittelevien ja varastoivien tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon onnettomuuksista aiheutuvien henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen vaara sekä sijoituspaikan ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva sekä rakennuslain (370/1958) mukaisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta mahdollisesti koskevat kaavamääräykset. Kemikaaleja teollisesti käsittelevää tai varastoivaa tuotantolaitosta ei myöskään saa sijoittaa asema-kaavan vastaisesti.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään suuronnettomuuksista ja tuotantolaitosten sijoittamisesta, koskee myös tällaisista toiminnoista maan rajojen ulkopuolelle ulottuvia vaikutuksia sen mukaan kuin siitä on Suomea sitovasti kansainvälisesti sovittu.

32 §

Luvanvaraisuus ja ilmoitusvelvollisuus

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain turvatekniikan keskuksen luvalla.

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ennen toiminnan aloittamista ilmoituksen kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle. Asetuksella voidaan säätää ilmoitusmenetelyä koskevista poikkeuksista.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista ilmoitus asianomaiselle viranomaiselle tai hakea lupa asianomaiselta viranomaiselta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

33 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja ilmoituksen käsittely

Edellytyksenä 32 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämiselle on, että toiminnanharjoittaja on ottanut huomioon 31 §:n mukaiset vaatimukset. Lupa voidaan liittää näiden vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja. Saatuaan 32 §:n 3 momentissa tarkoitetun muutositmoituksen turvatekniikan keskus voi antaa toimintaa koskevia 31 §:n mukaisten

vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä.

Vastaavasti kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voi antaa 1 momentin mukaisia määräyksiä saatuaan 32 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

35 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista sekä niihin liittyvän suuronnettomuusvaaran torjumisesta, 32 §:ssä tarkoitetun luvanvaraisuuden ja ilmoituksenvaraisuuden määräytymisestä, lupa- ja ilmoitusmenettelystä sekä tarkastuksista annetaan asetuksella.

Toiminnanharjoittajan on laadittava terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjumiseksi tarvittavia toimintaperiaatteita ja turvallisuusselvityksiä sekä annettava ne tiedoksi viranomaisille siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Kahden tai useamman toisiaan lähellä olevan tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajien yhteistoiminnasta suuronnettomuuksien torjumiseksi säädetään tarkemmin asetuksella.

Toiminnanharjoittajan on tiedotettava tarpeellisessa laajuudessa turvallisuustoimenpiteistä ja toimintaohjeista suuronnettomuuden tai muun vakavaa vaaraa aiheuttavan onnettomuuden varalta siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään. Toiminnanharjoittajan on lisäksi varattava väestölle mahdollisuus tutustua turvallisuusselvitykseen ja laitoksella käytettävien vaarallisten aineiden luetteloon siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään ja hallintomenettelylaissa (598/1982) säädetään vireilläolosta ilmoittamisesta. Toiminnanharjoittaja voi turvatekniikan keskuksen suostumuksella rajoittaa turvallisuusselvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää liike- tai ammattisalaisuutena tai muuten perustellusti luottamuksellisina.

43 §

Kemikaalin käsittelyn kieltäminen

Jos kemikaalin tai sen käytön todetaan tai

voidaan perustellusti arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa tai vaaraa ihmisen terveydelle tai ympäristölle, valtioneuvosto voi kieltää sen valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille luovuttamisen ja muun luovuttamisen, maastaviennin, käytön tai muun näihin rinnastettavan kemikaalin käsittelyn sekä määrätä toimintaa koskevista rajoituksista ja ehdoista.

Jos 1 momentissa tarkoitetun haitan torjuminen edellyttää pikaisia toimenpiteitä, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi terveyshaittojen sekä palo- ja räjähdysvaarojen ja Suomen ympäristökeskus ympäristöhaittojen osalta tilapäisesti määrätä tarvittavista kielloista ja rajoituksista. Asia on tällöin viivytyksettä saatettava valtioneuvoston päätettäväksi.

45 §

Valvontaviranomaisen kiellot ja rajoitukset

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi terveyshaittojen sekä palo- ja räjähdysvaarojen ehkäisemiseksi sekä Suomen ympäristökeskus ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi määrätä kemikaalin markkinoille luovuttamisen kieltämisestä, palautusmenettelystä, aiheutuneesta vaarasta ilmoittamisesta tai määrätä, että kemikaali tehdään asianmukaisesti vaarattomaksi.

Turvatekniikan keskuksen tulee kieltää terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja teollisesti käsittelevän tai varastoitavan tuotantolaitoksen, laitoksen, varaston tai niiden osan käyttö tai peruuttaa toiminnan harjoittamista koskeva lupa osittain tai kokonaan, jos toiminnanharjoittajan toteuttamisessa toimenpiteissä suuronnettomuuksien estämiseksi ja rajoittamiseksi on vakavia puutteita.

55 §

Muutoksenhaku

Kunnan viranhaltijan tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa valittamalla haakea muutosta. Päätökseen tyytymättömällä on oikeus saattaa päätös 7 §:ssä tarkoitetun lautakunnan tai muun toimielimen käsiteltä-

väksi. Vaatimus päätöksen oikaisemisesta on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on saanut päätöksestä tiedon. Päätökseen on liitettävä ohjeet oikaisuvaatimuksen saattamisesta toimielimen käsiteltäväksi. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viipymättä.

Edellä 7 §:ssä tarkoitetun kunnan lautakunnan tai muun toimielimen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetyssä järjestyksessä valittamalla lääninoikeuteen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tai Suomen ympäristökeskuksen määräämästä 43 §:n 2 momentissa tarkoitusta tilapäisestä kiellosta tai rajoituksesta ei saa valittaa.

Helsingissä 22 päivänä tammikuuta 1999

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

60 §

Maksut

— — — — —
Kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen ja sen alaisen viranhaltijan asianosaiselle antamasta päätöksestä voidaan periä kunnan hyväksymän taksan mukainen maksu.

— — — — —
Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annettussa laissa (367/1961) säädetään.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 1999.

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

N:o 58

Laki

räjähdysvaarallisista aineista annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 22 päivänä tammikuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään räjähdysvaarallisista aineista 19 päivänä kesäkuuta 1953 annettuun lakiin (263/1953) uusi 4 b § seuraavasti:

4 b §

Turvatekniikan keskuksen tulee kieltää palo- ja räjähdysvaarallisia aineita käsittelevän tai varastoivan tuotantolaitoksen, laitoksen, varaston tai niiden osan käyttö tai peruuttaa toiminnan harjoittamista koskeva lupa osittain tai kokonaan, jos toiminnanharjoittajan toteuttamissa toimenpiteissä suuronnettomuuksien estämiseksi ja rajoittamiseksi on todettu olevan vakavia puutteita.

Turvatekniikan keskus voi kieltää palo- ja räjähdysvaarallisia aineita käsittelevän tai

varastoivan tuotantolaitoksen, laitoksen, varaston tai niiden osan käytön, jos toiminnanharjoittaja ei ole asetetussa määräajassa toimittanut vaadittavaa ilmoitusta tai selvityksiä taikka muita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämiä tietoja toimenpiteistään suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 1999.

Helsingissä 22 päivänä tammikuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

N:o 59

Asetus**vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista**

Annettu Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 1999

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään räjähdysvaarallisista aineista 19 päivänä kesäkuuta 1953 annetun lain (263/1953) ja 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) nojalla:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään räjähdysvaarallisista aineista annetun lain (263/1953) ja kemikaalilain (744/1989) soveltamisesta palo- ja räjähdysvaarallisten sekä terveydelle vaarallisten ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien teolliseen käsittelyyn ja varastointiin. Palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja koskevia säännöksiä sovelletaan myös sellaisiin palaviin nesteisiin, joiden leimahduspiste on yli 55 °C.

Tässä asetuksessa säädetään myös räjähdysvaarallisista aineista annetun lain soveltamisesta palavien nesteiden ja palavien kaasujen muuhun kuin teollisen käsittelyn ja varastoinnin yhteydessä tapahtuvaan säilyttämiseen ja käsittelyyn sekä palavien nesteiden ja palavien kaasujen varastosäiliöiden ja putkistojen valmistukseen.

2 §

Soveltaminen puolustusvoimissa

Tätä asetusta ei sovelleta vaarallisten kemikaalien teolliseen käsittelyyn eikä varastointiin puolustusvoimissa siltä osin kuin niistä säädetään erikseen.

3 §

Soveltamisalan rajauksia

Tämän asetuksen 6—13, 17—20, 31—33,

40—60, 64—68 ja 70—72 §:n säännöksiä ei sovelleta:

1) maakaasun varastointiin tai tekniseen käyttöön eikä maakaasun siirtoon, jakeluun tai käyttöön tarkoitettuihin putkistoihin ja laitteisiin, joista säädetään maakaasuasetuksessa (1058/1993);

2) nestekaasun tekniseen käyttöön, käsittelyyn, varastointiin eikä säilyttämiseen, ellei nestekaasuasetuksessa (711/1993) toisin säädetä;

3) öljylämmityslaitteistoihin, ellei öljylämmityslaitteistoista annetussa asetuksessa (1211/1995) toisin säädetä.

Hapettavia kemikaaleja koskevia tämän asetuksen säännöksiä ei sovelleta ammoniumnitraatin teolliseen käsittelyyn, varastointiin eikä säilyttämiseen siltä osin kuin niistä säädetään ammoniumnitraattiasetuksessa (171/1984).

Tätä asetusta ei sovelleta räjähdysasetuksessa (473/1993) tarkoitettujen räjähteiden valmistukseen, käyttöön, luovuttamiseen, kauppaan, varastointiin, käsittelyyn satamassa, maahantuontiin eikä hävittämiseen. Asetusta sovelletaan kuitenkin vaarallisten kemikaalien teolliseen käsittelyyn ja varastointiin räjähteiden valmistuksen yhteydessä siten, että valvonnan hoitaa turvatekniikan keskus räjähdysvalvonnan yhteydessä.

Palavia nesteitä koskevia tämän asetuksen säännöksiä ei sovelleta:

1) veteen kaikissa paljousuhteissa sekoitettiin palavien nesteiden vesiliuoksiin ja vesiemulsioihin, joiden leimahduspiste on yli 55 °C ja palamispiste yli 100 °C;

2) etyylialkoholin vesiliuoksiin, joiden leimahduspiste on yli 55 °C.

Tätä asetusta ei sovelleta radioaktiivisiin aineisiin eikä radioaktiivisia aineita sisältäviin tuotteisiin.

Tätä asetusta ei sovelleta satama-alueella eikä ratapihalla tilapäisesti säilytettäviin, kuljetusvälineessä, kuten kontissa, säiliökontissa, ajoneuvossa tai rautatievaunussa, jatkokuljetusta varten oleviin vaarallisiin kemikaaleihin.

4 §

Määritelmiä

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *palo- ja räjähdysvaarallisella kemikaalilla sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisella kemikaalilla* kemikaalilaissa ja kemikaaliasetuksessa (675/1993) ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä tällaiseksi määriteltyä kemikaalia;

2) *palavalla nesteellä* nestemäistä kemikaalia, jonka leimahduspiste on enintään 100 °C;

3) *teollisella käsittelyllä* kemikaalin valmistusta, käyttöä sekä muuta vastaavaa käsittelyä;

4) *varastoinnilla* kemikaalin hallussapitoa tuotantolaitoksessa kiinteässä varastosäiliössä tai -siilossa, irtosäiliössä, pakkauksessa tai kuljetusvälineessä taikka muulla tavoin säilytettynä;

5) *tuotantolaitoksella* toiminnanharjoittajan hallinnassa olevaa aluetta, jossa vaarallisia kemikaaleja käsitellään tai varastoidaan yhdessä tai useammassa laitoksessa;

6) *laitoksella* tuotantolaitoksen sisäpuolella olevaa teknistä yksikköä, jossa valmistetaan, käytetään, käsitellään tai varastoidaan vaarallisia kemikaaleja mukaan lukien laitteistot, putkistot, koneet, varastot, lastaus- ja purkauspaikat, tuotantolaitoksen alueella olevat rautatiet, laiturit sekä edellä mainittuihin liittyvät rakenteet ja rakennelmat;

7) *jakeluasemalla* paikkaa, jolta luovutetaan palavaa nestettä pääasiassa moottorijoneuvon tai moottoriveneen polttoainesäiliöön;

8) *suuronnettomuudella* huomattavaa päästöä, tulipaloa, räjähdystä tai muuta ilmiötä, joka seuraa vaarallisia kemikaaleja käsittelevän tai varastoivan tuotantolaitoksen toiminnassa esiintyneistä hallitsemattomista tapahtumista, jotka voivat aiheuttaa ihmisen terveyteen tai ympäristöön kohdistuvaa vakavaa välitöntä tai myöhemmin ilmenevää vaaraa laitoksen sisä- tai ulkopuolella ja jossa on mukana yksi tai useampi vaarallinen kemikaali.

5 §

Kemikaalin ominaisuuksien selvittäminen

Toiminnanharjoittajan tulee olla tässä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden noudattamiseksi selvillä käsittelemiensä ja varastointimensä kemikaalien fysikaalisista ja kemiallisista, palo- ja räjähdysvaarallisista sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisista ominaisuuksista ja luokituksesta.

2 luku

Teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimukset

6 §

Yleiset vaatimukset

Toiminnanharjoittajan tulee tuotantolaitoksen toimintaan ja sen laajuuteen nähden riittävän tehokkaalla tavalla huolehtia kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista tuotantolaitoksessa siten, ettei toiminnasta aiheudu henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkoja.

Toiminnanharjoittajan tulee ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimiin suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niistä aiheutuvien seurausten rajoittamiseksi.

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että tuotantolaitoksessa olevat valmistus- ja käsittelylaitteistot, varastosäiliöt, putkistot ja niihin liittyvät laitteistot ovat niitä koskevien säännösten ja määräysten mukaiset.

7 §

Tuotantolaitoksen sijoitus

Tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä ja muusta ulkopuolisesta toiminnasta sekä luonnon kannalta erityisen tärkeistä ja erityisen herkistä alueista ja muista ympäristönsuojelun kannalta tärkeistä kohteista, että käsiteltävistä tai varastoitavista kemikaaleista ei onnettomuus- tai häiriötilanteissa aiheudu ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa.

Tuotantolaitoksen sijoituksessa tulee ottaa huomioon sijoituspaikan ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva sekä rakennuslain

(370/1958) mukaisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta mahdollisesti koskevat kaavamääräykset. Tuotantolaitosta ei myöskään saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti.

Tuotantolaitosta ei ilman erityistä, perusteltua syytä saa sijoittaa tärkeälle tai muulle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle. Jos kysymyksessä olevalle pohjavesialueelle kuitenkin sijoitetaan kemikaaleja teollisesti käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisin ja käyttötekniisin erityistoimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa.

Tuotantolaitoksen sijoituspaikkaa valittaessa tulee lisäksi ottaa huomioon, ettei toiminta laitoksen ulkopuolella lisää onnettomuusvaaraa laitoksessa.

8 §

Suunnittelu, mitoitus ja rakentaminen

Tuotantolaitoksen rakennukset ja laitteistot tulee suunnitella, mitoittaa ja rakentaa siten, että onnettomuusvaara on estetty ja onnettomuuden seuraukset on rajoitettu kemikaalien ominaisuudet ja käsittely- ja varastointiolosuhteet huomioon ottaen riittävän tehokkaasti.

Valmistus- ja käsittelylaitteistot, varastosäiliöt, putkistot ja niihin liittyvät laitteistot tulee suunnitella, mitoittaa, rakentaa ja sijoittaa siten sekä varustaa sellaisin suojaus- ja ohjausjärjestelmin sekä valvonta- ja varolaittein, että:

1) laitteistojen käytöstä ei aiheudu välittömiä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkoja;

2) laitevaurion, käyttöhäiriön tai toimintavirheen sattuessa ulos pääsevän kemikaalin määrä jää mahdollisimman vähäiseksi ja se voidaan johtaa sellaiseen paikkaan tai käsittellä siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa;

3) häiriötilanteissa laitteisto ohjautuu tai on ohjattavissa turvalliseen tilaan;

4) häiriötilanteissa muodostuva paineenpurkaus aiheuttaa mahdollisimman vähän vahinkoa;

5) kemikaalit eivät sekoitu toisiinsa tavalla, josta voi aiheutua vaaraa kemikaalia tai sitä sisältävää tuotetta myöhemmin varastotaessa tai käsiteltäessä.

Tuotantolaitoksessa tulee huolehtia raken-

teellisin toimenpitein tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla asiattomien pääsyn estämisestä tuotantolaitoksen alueelle ja siitä, ettei kemikaalia joudu asiattomien haltuun.

9 §

Varoitus- ja turvamerkinnot

Tuotantolaitoksen laitteistot, säiliöt ja kemikaalien säilytystilat tulee varustaa laitoksen toimintaan ja laajuuteen nähden riittävästi laitteistojen turvallisen käytön ja onnettomuustilanteisiin varautumisen edellyttämällä varoitus- ja turvamerkinnoilla.

Muut varoitus- ja turvamerkinnot tulee tehdä siten kuin niistä erikseen säädetään.

10 §

Käyttö ja huolto

Tuotantolaitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huolto ja kunnossapito tulee järjestää laitoksen toimintaan ja sen laajuuteen nähden riittävän tehokkaalla tavalla.

Käyttö-, huolto- ja asennustehtävissä työskenteleville tulee antaa tuotantolaitoksen toimintaan ja sen laajuuteen nähden riittävästi turvalliseen toimintaan tähtäävää koulutusta, opastusta ja ohjausta.

3 luku

Luvan- ja ilmoituksenvaraisuuden sekä suuronnettomuusvaaran torjuntaa koskevien velvoitteiden määräytyminen

11 §

Kohteiden rajaus

Kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin luvan- tai ilmoituksenvaraisuutta sekä muita kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia koskevia velvoitteita määritettäessä otetaan huomioon kaikki saman toiminnanharjoittajan hallinnassa olevalla tuotantolaitoksella käsiteltävät ja varastoitavat terveydelle ja ympäristölle vaaralliset sekä palo- ja räjähdysvaaralliset kemikaalit.

Jos samalla toimipaikalla toimii useita toiminnanharjoittajia, joista osa harjoittaa laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia ja osa vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia

ja jos toiminnanharjoittajien toiminta muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, luvat myöntää, ilmoitukset käsittelee ja tarkastukset tekee turvatekniikan keskus.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa luvan voi hakea ja ilmoituksen tehdä kukin toiminnanharjoittaja tai se, jonka toimipaikan toiminnanharjoittajat ovat tähän valtuuttaneet.

12 §

Laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi

Kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi on laajamittaista, jos:

1) tuotantolaitoksessa on vähintään yhtä vaarallista kemikaalia liitteen I osan 1 sarakkeessa 2 ilmaistu vähimmäismäärä tai keskenään samaan luokkaan kuuluvia kemikaaleja vähintään liitteen I osan 2 sarakkeessa 2 ilmaistu vähimmäismäärä;

2) tuotantolaitoksen terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1; taikka

3) tuotantolaitoksen palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1.

Suhdelukujen summa s määritetään seuraavasti:

$$s = q_1/Q_1 + q_2/Q_2 \dots q_n/Q_n, \text{ jossa}$$

q tarkoittaa laitoksessa olevan 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun vaarallisen kemikaalin määrää ja Q vastaavaa liitteen I osan 1 tai 2 sarakkeessa 2 ilmaistua vähimmäismäärää.

Laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi on luvanvaraista.

13 §

Vähäinen teollinen käsittely ja varastointi

Muu kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi kuin 12 §:ssä määritelty on vähäistä.

Vähäinen teollinen käsittely ja varastointi on ilmoituksenvaraista, jos:

1) tuotantolaitoksessa on vähintään yhtä vaarallista kemikaalia liitteen I osan 1 sarakkeessa 1 ilmaistu vähimmäismäärä tai keskenään samaan luokkaan kuuluvia kemikaaleja

vähintään liitteen I osan 2 sarakkeessa 1 ilmaistu vähimmäismäärä;

2) tuotantolaitoksen terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1; taikka

3) tuotantolaitoksen palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1.

Suhdelukujen summa määritetään 12 §:n 2 momentin mukaisesti siten, että Q kuitenkin tarkoittaa vastaavaa liitteen I osan 1 tai 2 sarakkeessa 1 ilmaistua vähimmäismäärää.

Jakeluaseman katsotaan harjoittavan kemikaalin vähäistä varastointia.

14 §

Toimintaperiaateasiakirjan laatimisvelvoite

Toiminnanharjoittajan tulee laatia asiakirja, jossa selostetaan toimintaperiaatteet suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi (*toimintaperiaateasiakirja*), jos:

1) tuotantolaitoksessa on vähintään yhtä vaarallista kemikaalia liitteen I osan 1 sarakkeessa 3 ilmaistu vähimmäismäärä tai keskenään samaan luokkaan kuuluvia kemikaaleja vähintään liitteen I osan 2 sarakkeessa 3 ilmaistu vähimmäismäärä;

2) tuotantolaitoksen terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1; taikka

3) tuotantolaitoksen palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1.

Suhdelukujen summa määritetään 12 §:n 2 momentin mukaisesti siten, että Q kuitenkin tarkoittaa vastaavaa liitteen I osan 1 tai 2 sarakkeessa 3 ilmaistua vähimmäismäärää.

Jäljempänä 15 §:ssä tarkoitetuissa tuotantolaitoksissa toimintaperiaateasiakirja sisältyy turvallisuusselvitykseen.

15 §

Turvallisuusselvitysvelvoite

Toiminnanharjoittajan tulee laatia turvallisuusselvitys, jos:

1) tuotantolaitoksessa on vähintään yhtä vaarallista kemikaalia liitteen I osan 1 sarakkeessa 4 ilmaistu vähimmäismäärä tai keskenään samaan luokkaan kuuluvia kemikaaleja vähintään liitteen I osan 2 sarakkeessa 4 il-

maistu vähimmäismäärä;

2) tuotantolaitoksen terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1; taikka

3) tuotantolaitoksen palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien suhdelukujen summa on yhtä suuri tai suurempi kuin 1.

Suhdelukujen summa määritetään 12 §:n 2 momentin mukaisesti siten, että Q kuitenkin tarkoittaa vastaavaa liitteen I osan 1 tai 2 sarakkeessa 4 ilmaistua vähimmäismäärää.

16 §

Pelastussuunnitelman laatimisvelvoite

Toiminnanharjoittajan tulee laatia tuotantolaitosta koskeva sisäinen pelastussuunnitelma, jos teollinen käsittely ja varastointi on laajamittaista.

4 luku

Laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi

Lupamenettely

17 §

Teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupahakemus

Lupaa kemikaalien laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin haetaan ennen tuotantolaitoksen rakennustöiden aloittamista turvatekniikan keskukselle osoitetulla kirjallisella hakemuksella, jossa on selvitetävä:

1) toiminnanharjoittajan nimi tai toiminimi sekä kyseessä olevan tuotantolaitoksen sijainti ja täydellinen osoite;

2) toiminnanharjoittajan täydellinen osoite ja kotipaikka;

3) tuotantolaitoksesta vastaavan henkilön nimi ja asema;

4) tuotantolaitoksessa harjoitettava toiminta.

Hakemukseen on liitettävä liitteessä II tarkoitetut selvitykset. Lupahakemus voidaan käsitellä, vaikka kaikkia liitteessä II tarkoitettuja tietoja ei kysymyksessä olevan tuotantolaitoksen osalta ole saatavissa. Tällöin

kuitenkin edellytetään, että hakemuksesta käyvät ilmi riittävät luvan myöntämiseen tarvittavat tiedot ottaen huomioon tuotantolaitoksen toiminta ja laajuus.

Hakemusta voidaan tarvittaessa täydentää hakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Hakemus liitteineen toimitetaan turvatekniikan keskukseseen kolmin kappalein.

18 §

Lupahakemuksen käsittely

Turvatekniikan keskuksen tulee 17 §:ssä tarkoitettua lupahakemusta käsitellessään pyytää lausunnot työsuojelupiiriltä, alueelliselta ympäristökeskukselta, palopäälliköltä sekä tarvittaessa kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselta.

Muilta osin lupahakemuksen käsittelyssä noudatetaan hallintomenettelylakia (598/1982).

19 §

Lupapäätös

Edellytyksenä luvan myöntämiselle laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn tai varastointiin on, että toiminta täyttää kemikaalilaissa ja räjähdysvaarallisista aineista annetussa laissa sekä tässä asetuksessa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset.

Lupapäätöksessä on mainittava:

1) minkälaista teollista käsittelyä tai varastointia lupa koskee;

2) paikka, jossa tuotantolaitos sijaitsee;

3) tiedot niistä vaarallisista kemikaaleista, joita päätös koskee;

4) kemikaalien enimmäismäärät tuotantolaitteistossa ja varastossa;

5) lupaehdot.

Lupapäätökseen on liitettävä tarpeelliset selvitykset hyväksymismerkinnöillä varustettuina.

20 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Turvatekniikan keskuksen on toimitettava tieto lupapäätöksestä työsuojelupiirille, alueelliselle ympäristökeskukselle, palopäällikölle sekä kunnan kemikaalivalvontavi-

ranomaiselle ja rakennusvalvontaviranomaiselle.

Toimintaperiaatteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi

21 §

Toimintaperiaatteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi

Toimintaperiaateasiakirjassa toiminnanharjoittajan tulee selostaa toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Asiakirjan laatimisessa on noudatettava liitteessä III esitetyjä periaatteita ottaen huomioon tuotantolaitoksessa esiintyvä suuronnettomuus- ja muu onnettomuusvaara.

Toimintaperiaateasiakirja tai yhteenveto asiakirjasta liitetään 17 §:ssä tarkoitettuun lupahakemukseen. Tarkastuksen yhteydessä toiminnanharjoittajan tulee esittää asiakirja ja osoittaa, miten siinä esitettyjen toimintaperiaatteiden noudattamisesta on huolehdittu.

Jollei laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittava toiminnanharjoittaja ole velvollinen laatimaan 1 momentissa tarkoitettua asiakirjaa eikä sitä ole muusta syystä laadittu, toiminnanharjoittajan tulee muutoin huolehtia, että toiminnassa otetaan huomioon kemikaaleihin liittyvien onnettomuuksien ehkäisemisperiaatteet.

Toiminnanharjoittajan on nimettävä henkilö, joka vastaa siitä, että 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja periaatteita noudatetaan. Tämä henkilö vastaa myös siitä, että tuotantolaitoksessa on henkilö, joka tuntee käsiteltäviä ja varastoitavia kemikaaleja koskevat säännökset (*käytönvalvoja*). Tuotantolaitoksessa voi olla useita käytönvalvoja.

Käytönvalvojan tulee osoittaa pätevyytensä turvatekniikan keskuksen tai sen hyväksymän asiantuntevan laitoksen järjestämässä kokeessa.

Toimintaperiaateasiakirjasta tulee ilmetä 4 momentissa tarkoitettut henkilöt. Jollei asiakirjaa ole laadittu, toiminnanharjoittajalla tulee olla ajan tasalla oleva luettelo käytönvalvojista.

Toimintaperiaateista vastaava henkilö ja käytönvalvoja huolehtivat siitä, että tuotantolaitoksessa toimitaan kemikaaleja koskevien säännösten ja määräysten sekä lupaehtojen mukaisesti.

Turvallisuusselvitys

22 §

Turvallisuusselvitys

Turvallisuusselvitys tulee toimittaa turvatekniikan keskuksen riittävän ajoissa ennen toiminnan aloittamista.

Toiminnanharjoittajan tulee turvallisuusselvityksessä osoittaa:

1) toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä tarpeelliset tiedot näiden periaatteiden toteuttamiseksi tarvittavasta organisaatiosta ja turvallisuusjohtamisjärjestelmästä liitteen III mukaisesti;

2) että tuotantolaitoksessa on tunnistettu suuronnettomuuden vaarat sekä ryhdytty tarpeellisiin toimiin niiden ehkäisemiseksi ja tällaisten onnettomuuksien ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle aiheuttamien seurausten rajoittamiseksi;

3) että 2 luvussa säädetyt turvallisuusvaatimukset on otettu huomioon;

4) että sisäinen pelastussuunnitelma on laadittu;

5) riittävät tiedot ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten;

6) riittävät tiedot tuotantolaitoksen sijoittamista ja ympärillä olevan maan käytön suunnittelua varten.

Turvallisuusselvityksessä tulee olla liitteessä IV luetellut tiedot ja luettelo tuotantolaitoksessa olevista vaarallisista kemikaaleista.

Turvallisuusselvitystä voidaan tarvittaessa täydentää käsittelyn yhteydessä. Turvatekniikan keskus voi tarvittaessa pyytää lisäselvityksiä turvallisuusselvitykseen.

Turvallisuusselvitys toimitetaan turvatekniikan keskuksen kolmin kappalein.

23 §

Turvallisuusselvityksen käsittely

Turvatekniikan keskuksen on ilmoitettava toiminnanharjoittajalle turvallisuusselvitystä koskevat johtopäätöksensä kohtuullisessa määräajassa. Johtopäätökset voidaan esittää 19 §:ssä tarkoitettussa lupapäätöksessä.

Ennen 1 momentissa tarkoitettujen johtopäätösten ilmoittamista turvatekniikan keskuksen tulee varata työsuojelupiirille, alueelliselle ympäristökeskukselle ja palopäällikölle

le mahdollisuus esittää mielipiteensä turvallisuusselvityksestä.

24 §

Turvallisuusselvityksen tarkistaminen

Toiminnanharjoittajan tulee tarkistaa turvallisuusselvitys ja saattaa se ajan tasalle seuraavissa tapauksissa:

- 1) jos toiminnassa on tapahtunut suuronnettomuuksien vaaraa lisäävä muutos;
 - 2) jos tarkistaminen on tarpeen, jotta voidaan ottaa huomioon turvallisuustekniikassa, vaarojen arvioinnissa ja teknisessä tietämyksessä tapahtunut kehitys ja lisääntyminen;
 - 3) jos onnettomuus- ja vaaratilanteiden selvityksessä on ilmennyt huomioon otettavia seikkoja;
 - 4) turvatekniikan keskuksen pyynnöstä.
- Turvallisuusselvitys tulee kuitenkin tarkistaa ja saattaa ajan tasalle vähintään joka viides vuosi. Tarkistettu selvitys tulee toimittaa turvatekniikan keskukseseen.
- Tarkistetun turvallisuusselvityksen käsitelystä noudatetaan soveltuvin osin, mitä 23 §:ssä säädetään.

25 §

Poikkeukset turvallisuusselvityksen sisällöstä

Turvatekniikan keskus voi hakemuksesta rajoittaa turvallisuusselvityksessä vaadittuja, liitteessä IV esitettyjä tietoja, jos jotkut tuotantolaitoksessa olevat kemikaalit eivät voi aiheuttaa suuronnettomuusvaaraa.

Toiminnanharjoittajan tulee hakemuksessa osoittaa turvatekniikan keskusta tyydyttävällä tavalla, etteivät kyseiset kemikaalit voi aiheuttaa suuronnettomuusvaaraa. Poikkeuksen perusteeksi voidaan hyväksyä jokin seuraavista:

- 1) *kemikaalin fysikaalinen olomuoto*: sellaiset kiinteässä muodossa olevat kemikaalit, joista ei voi tavanomaisissa olosuhteissa ja kohtuullisesti ennakoitavissa epätavallisissa olosuhteissa vapautua sellaista ainetta tai energiaa, joka saattaisi aiheuttaa suuronnettomuusvaaran;
- 2) *säilytystapa ja määrä*: kemikaalit, jotka on pakattu tai joita säilytetään siten ja sellaisina määrinä, ettei niiden vapautuminen suurimpana mahdollisena määränä voi missään olosuhteissa aiheuttaa suuronnettomuusvaaraa;

raa;

3) *sijainti ja määrä*: kemikaalit, jotka ovat sellaisina määrinä ja sellaisen välimatkan päässä muista vaarallisista kemikaaleista joko laitoksessa tai muussa paikassa, etteivät ne voi itse aiheuttaa suuronnettomuusvaaraa eivätkä yhdessä muiden vaarallisten kemikaalien kanssa saada aikaan suuronnettomuutta; tai

4) *luokitus*: kemikaalit, jotka on määritelty vaarallisiksi kemikaaleiksi liitteen I osassa 2 olevan luokituksen perusteella, mutta jotka eivät voi aiheuttaa suuronnettomuusvaaraa, minkä vuoksi luokitus ei sovellu käytettäväksi tässä yhteydessä.

Poikkeusta tulee hakea turvatekniikan keskukselta riittävän ajoissa ennen turvallisuusselvityksen toimittamiselle asetetun määräajan päättymistä. Hakemukseen on liitettävä liitteessä V esitetyt selvitykset.

Hakemus liitteineen toimitetaan turvatekniikan keskukseseen kolmin kappalein.

Ennen poikkeuksen myöntämistä turvatekniikan keskuksen tulee tarvittaessa varata työsuojelupiirille, alueelliselle ympäristökeskukselle ja palopäällikölle mahdollisuus esittää mielipiteensä hakemuksesta.

26 §

Turvallisuusselvityksen esillä pitäminen

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa tuotantolaitosta koskeva turvallisuusselvitys ja siihen liittyvä vaarallisten kemikaalien luettelo yleisön nähtäväksi.

Toiminnanharjoittaja voi turvatekniikan keskuksen suostumuksella rajoittaa turvallisuusselvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää liike- tai ammattisalaisuutena tai muuten perustellusti luottamuksellisina.

Pelastussuunnitelmat

27 §

Sisäinen pelastussuunnitelma

Toiminnanharjoittajan laatima, tuotantolaitosta koskeva sisäinen pelastussuunnitelma tulee toimittaa turvatekniikan keskukseseen riittävän ajoissa ennen toiminnan aloittamista.

Pelastussuunnitelma on laadittava ottaen huomioon seuraavat tavoitteet:

1) onnettomuudet rajataan ja hallitaan niiden seurauksien minimoimiseksi sekä ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle aiheutuvien vahinkojen rajoittamiseksi;

2) toteutetaan tarvittavat toimenpiteet ihmisten ja ympäristön suojaamiseksi suuronnettomuuksien seurauksilta;

3) varaudutaan onnettomuuden jälkien korjaamiseen ja ympäristön puhdistamiseen.

Pelastussuunnitelmassa on oltava arvio onnettomuuksien tuotantolaitoksen ulkopuolelle aiheutuvista vaikutuksista ja liitteessä VI tarkoitetut tiedot.

Pelastussuunnitelma tulee laatia kuullen tuotantolaitoksessa työskentelevää henkilökuntaa ja ottaen huomioon kunnan pelastustoiminnan järjestelyt.

Turvatekniikan keskuksen tulee ennen pelastussuunnitelmaa koskevien johtopäätösten ilmoittamista pyytää lausunto palopäälliköltä. Johtopäätökset voidaan esittää 19 §:ssä tarkoitettussa lupapäätöksessä.

Toiminnanharjoittajan tulee tarkastaa pelastussuunnitelma ainakin kolmen vuoden väliajoin ja aina tarpeen vaatiessa korjata ja ajanmukaistaa se. Tarkastamisessa on otettava huomioon tuotantolaitoksessa ja pelastustoimen järjestelyissä tapahtuneet muutokset, teknisen tietämyksen lisääntyminen ja tiedon lisääntyminen toimenpiteistä, jotka suuronnettomuuksien torjumisessa on toteutettava.

Päivitetty suunnitelma tulee toimittaa palopäällikölle.

Toiminnanharjoittajan ja asianomaisen palokunnan tulee pitää riittävän usein, ainakin kolmen vuoden väliajoin harjoituksia pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi.

28 §

Ulkoinen pelastussuunnitelma

Kunnan velvollisuudesta laatia ulkoinen pelastussuunnitelma säädetään erikseen.

Turvatekniikan keskus toimittaa turvallisuusselvityksen yhteydessä toimitetut tiedot pelastussuunnitelman laatimista varten palopäällikölle oman lausuntonsa kanssa.

Muita velvoitteita

29 §

Tiedottamisvelvollisuus

Turvallisuusselvitystä edellyttävän toimin-

nan harjoittajan tulee tiedottaa turvallisuustoimenpiteistä ja onnettomuustapauksissa noudatettavaa käyttäytymistä koskevista toimintaohjeista sellaisille henkilöille ja yhteisöille, joihin kyseisessä tuotantolaitoksessa alkunsa saanut suuronnettomuus voi vaikuttaa.

Tiedotteesta on käytävä ilmi vähintään liitteessä VII tarkoitetut asiat.

Tiedote on tarkistettava joka kolmas vuosi ja saatettava tarvittaessa ajan tasalle. Tiedotus on uusittava, jos tuotantolaitoksessa on tapahtunut muutoksia, joilla on merkittäviä vaikutuksia suuronnettomuusvaaraan. Muussa tapauksessa tiedotus on uusittava ainakin viiden vuoden väliajoin.

30 §

Onnettomuuden leviäminen

Turvatekniikan keskuksen on määriteltävä lupahakemuksessa ja turvallisuusselvityksessä saamiensa tietojen perusteella alueet, joissa suuronnettomuuden todennäköisyys voi kasvaa tuotantolaitoksen sijainnin ja toisten tuotantolaitosten läheisyyden takia.

Edellä 1 momentin mukaan määritellyillä alueilla sijaitsevien tuotantolaitosten tulee:

1) antaa alueen toisille tuotantolaitoksille tiedot tuotantolaitoksellaan olevista suuronnettomuus- ja muista onnettomuusvaaroista;

2) ottaa huomioon muiden tuotantolaitosten aiheuttamat suuronnettomuus- ja muut onnettomuusvaarat toimintaperiaatteissaan, turvallisuusjohtamisjärjestelmässään, turvallisuusselvityksessään, sisäisessä pelastussuunnitelmassaan ja muissa selvityksissään;

3) tehdä yhteistyötä yleisölle tiedottamisessa ja tietojen toimittamisessa turvatekniikan keskuksen ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten.

Mitä 2 momentissa säädetään, koskee myös niitä toimipaikkoja, joilla toimii useita toiminnanharjoittajia ja joiden toiminta muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden.

31 §

Varastoalueeksi vahvistaminen

Varastoalueelle, jolla toimii kaksi tai useampia vaarallisten kemikaalien laajamittaista varastointia harjoittavia toiminnanharjoittajia, tulee hakea turvatekniikan keskuksen vahvistaminen vaarallisen kemikaalin

varastoalueeksi, jos:

- 1) varastojen käytössä on yhteisiä laitteistoja, liikennealueita, purkaus- ja lastauslaitureita tai niihin verrattavia järjestelyitä; taikka
- 2) varastojen palontorjunta ja muu onnettomuuksiin varautuminen on osittain tai kokonaan suunniteltu hoidettavaksi yhteisin laitteistoin ja varustein.

32 §

Varastoaluevahvistamisen hakeminen

Vaarallisen kemikaalin varastoalueeksi vahvistamista voi hakea kunta, varastoalueen omistaja tai haltija taikka se, jonka varastoalueen toiminnanharjoittajat ovat tähän yhteisellä sopimuksellaan valtuuttaneet.

Varastoalueeksi vahvistamista koskeva hakemus tehdään kirjallisesti turvatekniikan keskuksen ja siinä on selvitettävä:

- 1) varastoalueen ja sen lähiympäristön kaavoitus ja liikennejärjestelyt;
- 2) varastoalueen ja yhteiskäyttöön tarkoitettujen laitteistojen ja varusteiden omistussuhteet;
- 3) varastoalueelle varastoitaviksi suunnitellut kemikaalit ja niiden enimmäismäärät luokittain;
- 4) alueen maapohjan soveltuvuus kemikaalivarastoalueeksi;
- 5) yhteiskäytössä olevien täyttö- ja tyhjennyslaitteistojen, siirtoputkistojen ja muiden yhteiskäytössä olevien laitteiden ja varusteiden toteutus ja rakenne sekä se, miten niiden käyttö, kunnossapito ja huolto on järjestetty;
- 6) miten palontorjunta ja muu vahingontorjunta ja pelastustoiminta on alueella järjestetty.

33 §

Hakemuksen käsittely

Varastoalueeksi vahvistamisen yhteydessä selvitetään alueen sijoituksen, liikennejärjestelyjen, maapohjan, yhteiskäytössä olevien siirtoputkistojen sekä tyhjennys- ja täyttölaitteistojen ja niiden käyttöjärjestelyjen ja huolto- ja kunnossapitotoimien soveltuvuus varastoalueen toimintaan samoin kuin alueen kulunvalvonnan, palontorjunnan ja onnettomuuksiin varautumisen riittävyys ottaen huomioon alueelle suunniteltu toiminta ja sen laajuus.

Varastoalueeksi vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan asettaa varastoalueen turvallisuuden kannalta tarpeellisia ehtoja.

Ennen kuin alue vahvistetaan varastoalueeksi, turvatekniikan keskuksen on pyydettävä asiasta työsuojelupiirin, alueellisen ympäristökeskuksen, palopäällikön sekä tarvittaessa kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen lausunto.

34 §

Maan rajat ylittävät teollisuus-onnettomuudet

Turvatekniikan keskus voi edellyttää maan rajan ylittävien teollisuusonnettomuuksien vaikutuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission yleissopimuksen mukaisia lisäselvityksiä sopimuksen soveltamisalaan kuuluvista tuotantolaitoksista, joissa mahdollisesti tapahtuvilla suuronnettomuuksilla voi olla maan rajojen ylittäviä vaikutuksia.

Turvatekniikan keskuksen tulee huolehtia, että yleissopimuksen mukaiset kuulemismenettelyt naapurimaiden kanssa tehdään, jos Suomen alueella oleva tuotantolaitos kuuluu sopimuksen soveltamisalaan ja siinä mahdollisesti tapahtuvasta suuronnettomuudesta voi olla maan rajan ylittäviä vaikutuksia.

Vastaavasti turvatekniikan keskuksen tulee huolehtia, että yleissopimuksen mukaiset kuulemismenettelyt Suomessa tehdään, jos muun sopimusosapuolen alueella oleva tuotantolaitos kuuluu sopimuksen soveltamisalaan ja siinä mahdollisesti tapahtuvasta suuronnettomuudesta voi olla Suomeen ulottuvia vaikutuksia.

Tarkastukset

35 §

Tarkastusvelvoite

Turvatekniikan keskuksen on tarkastettava järjestelmällisesti laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen tekninen toteutus, toimintaperiaatteet ja johtamisjärjestelmät sekä niiden toimivuus, jollei se ole hyväksynyt muita tuotantolaitoksen valvontaan soveltuvia keinoja, joiden avulla se voi varmistua edellä tarkoitetuista asioista.

36 §

Tarkastusohjelma

Turvatekniikan keskus tekee laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittaville tuotantolaitoksille tarkastusohjelman tämän pykälän mukaisesti.

Turvatekniikan keskus tarkastaa tuotantolaitokset seuraavin määräajoin:

1) tuotantolaitokset, joilta edellytetään turvallisuusselvitys, vähintään kerran vuodessa;

2) tuotantolaitokset, joilta edellytetään toimintaperiaateasiakirja, vähintään kerran kolmessa vuodessa; sekä

3) muut laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavat tuotantolaitokset ja varastoalueet vähintään kerran viidessä vuodessa.

Edellä 2 momentissa säädettyjä määräaikoja voidaan pidentää, jos tuotantolaitoksella on käytössään osoitettuja, järjestelmällisiä menettelyitä, joiden perusteella turvatekniikan keskus voi varmistua tuotantolaitoksen teknisestä turvallisuudesta, toimintaperiaatteista ja johtamisjärjestelmistä sekä niiden toimivuudesta taikka jos tuotantolaitoksen suuronnettomuus- ja muiden onnettomuusvaarojen järjestelmällisen arvion perusteella tuotantolaitokselle on laadittu muu ohjelma.

Edellä 2 momentissa säädettyjä määräaikoja voidaan vastaavasti lyhentää, jos se turvallisuuden varmistamiseksi on tarpeellista.

Turvatekniikan keskus tekee tarkastusohjelman yhteistyössä työsuojelupiirin, alueellisen ympäristökeskuksen ja palopäällikön kanssa.

37 §

Tarkastuksen sisältö

Turvatekniikan keskuksen on tarkastettava laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen tekninen toteutus, toimintaperiaatteet ja johtamisjärjestelmät säännöllisesti tarkastusohjelman mukaisesti.

Tarkastuksessa toiminnanharjoittajan tulee osoittaa ainakin, että:

1) turvallisuusselvityksessä, hakemuksessa, ilmoituksessa tai muussa turvatekniikan keskuksen toimitetussa selvityksessä esitetyt tiedot vastaavat tuotantolaitoksessa vallitsevaa tilannetta;

2) tuotantolaitokselle annetussa lupapäätöksessä asetetut ehdot täyttyvät;

3) tuotantolaitokselle tehty muutokset on toteutettu säännösten mukaisesti;

4) toimintaperiaatteita onnettomuuksien ehkäisemiseksi noudatetaan;

5) se on tuotantolaitoksessa harjoitetut toiminnot huomioon ottaen toteuttanut riittävät toimenpiteet onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi;

6) se on varautunut riittävin toimenpitein onnettomuuksien seurausten rajoittamiseksi tuotantolaitoksen alueella ja sen ulkopuolella;

7) väestölle on annettu 29 §:ssä tarkoitettut tiedot;

8) tuotantolaitos täyttää myös muut tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Edellä 2 momentissa esitettyjen vaatimusten toteutumista arvioidessaan turvatekniikan keskus voi ottaa huomioon myös muun viranomaisen tarkastuksesta esitetty tulokset.

38 §

Tarkastuksen ajankohta

Turvatekniikan keskuksen on tarkastettava tuotantolaitos tai sen osa luvan myöntämisen jälkeen ennen käyttöönottoa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tarkastusta varten toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa kirjallisesti turvatekniikan keskukselle tuotantolaitoksen tai sen osan käyttöönotosta viimeistään kuukausi ennen käyttöönottoa.

Muut tarkastukset tehdään tarkastusohjelman mukaisesti.

Turvatekniikan keskuksen on tarvittaessa ilmoitettava tarkastuksesta työsuojelupiirille, alueelliselle ympäristökeskukselle, palopäällikölle sekä kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle.

39 §

Tarkastuskertomus

Turvatekniikan keskuksen on laadittava kunkin tarkastuksen jälkeen tarkastuskertomus, johon merkitään tarkastetut kohteet sekä havaitut puutteet.

Tarkastuskertomus toimitetaan toiminnanharjoittajalle ja 38 §:ssä tarkoitetuille, tarkastukseen osallistuneille viranomaisille.

Toiminnanharjoittajan on annettava asete-

tussa määräajassa selvitys tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaamisesta.

40 §:n mukaisesti saamastaan ilmoituksesta palopäällikölle.

5 luku

42 §

Vähäinen teollinen käsittely ja varastointi

Tarkastukset

40 §

Ilmoitus paikalliselle viranomaiselle

Edellä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettusta kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä tai varastoinnista on tehtävä ilmoitus palopäällikölle tai kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle.

Ilmoituksessa on selvitettävä:

- 1) toiminnanharjoittajan toiminimi, kotipaikka ja yhteystiedot;
- 2) tuotantolaitoksen sijainti;
- 3) alueen vedenottamot, tärkeät ja muut vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet sekä maaperän laatu;

4) tuotantolaitoksessa käsiteltävät ja varastoitavat palo- ja räjähdysvaaralliset kemikaalit sekä terveydelle tai ympäristölle vaaralliset kemikaalit;

5) 4 kohdassa tarkoitettujen kemikaalien käyttölaitteissa sekä varastossa kerrallaan olevat suurimmat määrät;

6) milloin toiminta aiotaan aloittaa.

Ilmoitukseen on liitettävä:

1) käyttöturvallisuustiedotteet tai vastaavat tiedot pääasiallisista käsiteltävistä ja varastoitavista kemikaaleista;

2) pääpiirteittäinen selostus siitä, miten teollinen käsittely tai varastointi on suunniteltu tapahtuvaksi;

3) selvitys palotorjunnan järjestelyistä, mahdollisen vuodon hallinnasta ja muista onnettomuuksien varalta suunnitelluista toimenpiteistä.

Ilmoitus on tehtävä kaksin kappalein hyvissä ajoin ennen teollisen käsittelyn tai varastoinnin aloittamista.

41 §

Paikallisten viranomaisten yhteistyö

Palopäällikön tulee lähettää toinen kappale 40 §:n mukaisesti saamastaan ilmoituksesta kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle. Vastaavasti kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen on lähetettävä toinen kappale

Palopäällikön tai hänen määräämänsä palotoimen viranhaltijan tulee tarkastaa 40 §:ssä tarkoitettu vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittava tuotantolaitos, jossa käsitellään tai varastoidaan palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja, kolmen kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen määräämän viranhaltijan tulee vastaavasti tarkastaa 40 §:ssä tarkoitettu vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittava tuotantolaitos, jossa käsitellään tai varastoidaan terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja, kolmen kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Jos vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavassa tuotantolaitoksessa käsitellään tai varastoidaan sekä palo- ja räjähdysvaarallisia että terveydelle ja ympäristölle vaarallisia kemikaaleja, 1 momentissa tarkoitettua tarkastusta on tehtävä samanaikaisesti. Jos kuitenkin palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja käsitellään tai varastoidaan erittäin vähäisiä määriä, palopäällikön tai hänen määräämänsä palotoimen viranhaltijan ei tarvitse osallistua tarkastukseen. Vastaavasti kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen määräämän viranhaltijan ei tarvitse osallistua tarkastukseen, jos terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja käsitellään tai varastoidaan erittäin vähäisiä määriä.

Tarkastuksissa tulee erityisesti kiinnittää huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, josta ilmenevät tuotantolaitoksessa mahdollisesti havaitut puutteet ja tarkastajien ehdotukset niiden korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Tarkastuspöytäkirja annetaan toiminnanharjoittajalle.

Toiminnanharjoittajan on annettava asetuksessa määräajassa selvitys tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaamisesta.

43 §

Toimenpiteistä päättäminen

Jos 42 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa ilmenee, ettei tuotantolaitos täytä tämän asetuksen tai sen nojalla annettujen säännösten vaatimuksia, puutteiden korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja niitä koskevista määräajoista päättää palopäällikkö, jos on kysymys palo- ja räjähdysvaarallista kemikaaleista, ja kunnan kemikaalivalvontaviranomainen, jos on kysymys terveydelle tai ympäristölle vaarallisista kemikaaleista.

Ristiriitaisten vaatimusten ehkäisemiseksi palopäällikön ja kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen tulee olla riittävästi yhteistyössä määräksiä antaessaan.

44 §

Ilmoittaminen luparekisteriin

Palopäällikön on lähetettävä turvatekniikan keskukselle sen edellyttämät tiedot palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavista tuotantolaitoksista, joista on tehty 40 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, ja niissä tehdyistä tarkastuksista kemikaaliasetuksessa tarkoitettuun luparekisteriin tallennettaviksi. Sama koskee kunnan kemikaalivalvontaviranomaista terveydelle tai ympäristölle vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä harjoittavien tuotantolaitosten osalta. Jos on kysymys 42 §:n 2 momentissa tarkoitettusta tuotantolaitoksesta, tiedot kemikaalirekisteriin toimittaa se viranomainen, jolle 40 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös 6 luvussa tarkoitettuja muutosilmoituksia.

6 luku

Muutokset

45 §

Muutokset tuotantolaitoksessa

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että muutokset tuotantolaitoksessa tehdään turvallisuustasoa laskematta ja tuotantolaitoksessa noudatettavien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

46 §

Muutosluvut ja tarkastukset

Laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavan toiminnanharjoittajan on saatava tuotantolaitoksen muutokselle lupa, jos muutos on tuotantolaitoksen perustamiseen rinnastettava laajennus tai muu tällainen muutos. Lupamenettelystä ja tarkastuksista on soveltuvien osin voimassa, mitä 4 luvussa säädetään.

47 §

Muutosilmoitukset

Laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavan toiminnanharjoittajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus turvatekniikan keskukselle tuotantolaitoksessa tehtävistä merkittävistä laajennuksista ja muista tällaisista muutoksista, kuten:

1) vaarallisten kemikaalien määrän merkittävästä kasvusta tuotantolaitoksessa;

2) vaarallisten kemikaalien olomuodon, ominaisuuksien tai vaarallisuusluokituksen merkittävistä muutoksista; tai

3) valmistusmenetelmän merkittävästä muutoksesta.

Edellä 40 §:ssä tarkoitettua vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevista merkittävistä laajennuksista ja muista tällaisista muutoksista on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaksin kappalein palopäällikölle tai kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle. Viranomaisten yhteistyöstä ja tarkastuksista on voimassa, mitä 41 ja 42 §:ssä säädetään.

Ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat laajennusta tai muuta muutosta koskevat selvitykset.

48 §

Toiminnanharjoittajan muutos

Jos laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia harjoittava tuotantolaitos siirtyy uudelle toiminnanharjoittajalle, tämän on ilmoitettava siitä viipymättä turvatekniikan keskukselle.

Vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen toiminnanharjoittajan muutoksesta on vastaavasti tehtävä kirjallinen ilmoitus kaksin kappalein palopäällikölle tai kunnan kemikaalivalvontavi-

ranomaiselle. Viranomaisten yhteistyöstä on voimassa, mitä 41 §:ssä säädetään.

49 §

Määräysten ja ehtojen antaminen

Turvatekniikan keskus voi tässä luvussa tarkoitettujen muutosilmoitusten käsittelyn yhteydessä antaa säännösten vaatimusten täyttämiseksi toimintaa koskevia määräyksiä tai ehtoja.

Vastaavasti voivat palopäällikkö ja kunnan kemikaalivalvontaviranomainen antaa muutosilmoitusten käsittelyn yhteydessä säännösten täyttämiseksi tarpeelliseksi harkitsemiaan määräyksiä tai ehtoja.

50 §

Teollisen käsittelyn ja varastoinnin lopettaminen

Jos teollinen käsittely tai varastointi lopetetaan kokonaan taikka tuotantolaitoksen jokin osa poistetaan käytöstä, tuotantolaitoksen omistajan ja haltijan on huolehdittava siitä, että toiminnan lopettamisen jälkeen tuotantolaitoksen tai sen käytöstä poistettavan osan rakenteet ja alueet tarvittaessa puhdistetaan niin, ettei niistä aiheudu henkilö-, ympäristö- eikä omaisuusvahinkoja.

Jos laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen toiminta lopetetaan taikka keskeytetään vuotaa pidemmäksi ajaksi, siitä on ilmoitettava turvatekniikan keskukselle. Vastaavasti on vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin lopettamisesta tai keskeyttämisestä ilmoitettava palopäällikölle tai kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle, joiden on tiedotettava toisilleen saamastaan ilmoituksesta.

7 luku

Säilytys

51 §

Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys asuin-, toimisto-, majoitus-, päivähoito- ja kokoontumishuoneistoissa

Asuin-, toimisto-, majoitus-, päivähoito- ja kokoontumishuoneistoissa sekä niihin verrat-

tavissa tiloissa saa säilyttää erittäin helposti syttyviä, helposti syttyviä ja syttyviä palavia nesteitä sekä aerosoleja, jotka sisältävät palavia nesteitä tai palavia kaasuja, yhteensä enintään 25 litraa. Muita palavia kaasuja näissä tiloissa ei saa säilyttää. Palavia nesteitä, joiden leimahduspiste ylittää 55 °C, saa säilyttää enintään 50 litraa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja huoneistoja käsittävissä rakennuksissa saa erillisesä varastotilassa tai huolto- tai työpaikkahuoneessa kuitenkin säilyttää palavia kaasuja, erittäin helposti syttyviä, helposti syttyviä ja syttyviä palavia nesteitä yhteensä enintään 100 litraa. Palavia nesteitä, joiden leimahduspiste ylittää 55 °C, saa säilyttää enintään 200 litraa.

Sairaaloiissa, oppilaitoksissa ja muissa niihin verrattavissa kohteissa voi lisäksi olla niiden toiminnan kannalta tarpeellisia, erillisiä palavien nesteiden varastoja, jos ne muodostavat oman paloteknisen osaston.

Palavia kaasuja ja palavia nesteitä ei saa säilyttää yhtä useamman asuinhuoneiston käsittävän rakennuksen yhteisessä kellari- tai ullakkotilassa, joka on tarkoitettu asuntokoh- taisen talousirtaimiston säilyttämiseen.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainittuja enimmäismääriä laskettaessa ei oteta huomioon alkoholijuomia eikä sellaisia palavia nesteitä ja palavia kaasuja, joiden käsittelystä, varastoinnista ja säilyttämisestä säädetään öljylämmityslaitteistoista annetussa asetuksessa, nestekaasuasetuksessa tai maakaasuasetuksessa.

52 §

Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys moottoriajoneuvosuojassa

Moottoriajoneuvosuojassa saa säilyttää palavaa nestettä ja palavaa kaasua ajoneuvon, työkoneeseen ja niihin verrattavaan laitteeseen kuuluvassa, moottoriin kiinteästi liitettyssä polttoainesäiliössä sen tilavuuden mukaisen määrän. Tämän lisäksi saa säilyttää erittäin helposti syttyviä, helposti syttyviä ja syttyviä palavia nesteitä sekä aerosoleja, jotka sisältävät palavia nesteitä tai palavia kaasuja, yhteensä enintään 60 litraa sekä enintään 200 litraa palavia nesteitä, joiden leimahduspiste ylittää 55 °C.

Edellä 1 momentissa mainittuja enimmäismääriä laskettaessa ei oteta huomioon sellaisia palavia nesteitä ja palavia kaasuja, joiden

käsittelystä, varastoinnista ja säilyttämisestä säädetään öljylämmityslaitteistoista annetussa asetuksessa, nestekaasuasetuksessa tai maakaasuasetuksessa.

53 §

Palavien nesteiden säilytys myymälähuoneistossa

Myymälähuoneena käytettävässä palotekniiksessä osastossa saa säilyttää palavia nesteitä enintään 25 litran suuruisissa astioissa yhteensä enintään 1 000 litraa. Tästä määrästä palavia kaasuja ja palavia nesteitä sisältäviä aerosoleja ja erittäin helposti syttyviä palavia nesteitä saa olla yhteensä enintään 200 litraa, jotka saavat olla pakattuina enintään 2 litran astioihin.

Myymälähuoneistossa voi lisäksi olla myymälähuoneesta erillään aerosolien ja palavien nesteiden varastoja, jotka muodostavat oman paloteknisen osaston.

Aerosolit ja palavat nesteet tulee myymälähuoneistossa sijoittaa niitä varten erikseen varattuihin paikkoihin erilleen sytytyslähteistä ja muista herkästi syttyvistä palavista aineista siten, että ne eivät tulipalotilanteesta myymälähuoneistosta poistumista. Palavan nesteen leviäminen myymälähuoneistossa palavan nesteen säilytykseen varatun paikan ulkopuolelle tulee estää.

Myymälähuoneistossa tulee olla riittävä alkusammutuskalusto.

54 §

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien säilyttäminen

Terveydelle ja ympäristölle vaaralliset kemikaalit tulee säilyttää kemikaalilaissa säädettyjen vaatimusten mukaisissa päällyksissä niille varatuissa paikoissa erillään elintarvikkeista ja rehuista.

Myrkylliset ja erittäin myrkylliset kemikaalit tulee säilyttää lukitussa tilassa tai muutoin siten, etteivät asiaankuulumattomat saa niitä haltuunsa.

Keskenään voimakkaasti reagoivat kemikaalit tulee säilyttää toisistaan erillään siten, etteivät ne onnettomuus- tai vahinkotapauksissa pääse aiheuttamaan terveys- tai ympäristöhaittaa.

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin säilytystilassa tulee lisäksi huolehtia asianmukaisesta järjestyksestä ja ilmanvaihdesta sekä siitä, että vahinkotapauksissa kemikaali voidaan kerätä talteen tai tehdä vaarattomaksi.

55 §

Säilytysrajoituksista poikkeaminen ja rajoitukset

Asianomainen valvontaviranomainen voi hyväksyä säilytettäväksi 51—53 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa vaarallisia kemikaaleja enemmän kuin mainituissa pykälissä säädetään, jos se turvallisuutta vaarantamatta on mahdollista.

Asianomainen valvontaviranomainen voi yksittäistapauksissa rajoittaa vaarallisten kemikaalien säilytysmääriä 51—53 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa tai määrätä säilytykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeelliseksi katsottuja rajoituksia tai ehtoja.

8 luku

Varastosäiliöt ja putkistot

Varastosäiliöt

56 §

Rakennetarkastus

Valmistaja tai maahantuoja ei saa luovuttaa palavan kaasun ja palavan nesteen kiinteäksi varastosäiliöksi tarkoitettua säiliötä käyttöön, ennen kuin se on tarkastuslaitoksen tarkastuksessa (*rakennetarkastus*) todettu olevan rakenteeltaan säännösten mukainen.

Säiliölle, jonka tilavuus on 1 000 m³ tai enemmän, on tehtävä rakennetarkastuksen lisäksi rakennusaikainen tarkastus asennus- ja hitsaustöiden alkuvaiheessa. Tarkastuksen tekee tarkastuslaitos.

Rakennetarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, joka on annettava tarkastuksen tilanneelle valmistajalle tai maahantuojalle. Valmistajan tai maahantuojan on toimitettava pöytäkirja säiliön tilaajalle.

Tarkastuslaitos voi hyväksyä maahan tuodun varastosäiliön rakennetarkastukseksi tai sen osiksi asianmukaisesti ulkomailla suori-

tetut rakennetarkastukseen liittyvät toimenpiteet, jos näistä esitetään hyväksyttävissä oleva todistus.

Rakennetarkastusta ei tarvitse tehdä paineastiasäädöksissä tarkoitetuille säiliölle, joiden vaatimustenmukaisuus on osoitettu paineastiasäädösten mukaisesti.

57 §

Sarjavalmistesteiden säiliöiden rakennetarkastus

Jos valmistettavat tai maahan tuotavat enintään 100 m³ suuruiset palavan kaasun tai palavan nesteen varastosäiliöt ovat rakenteeltaan ja pinnoitukseltaan samanlaisia, rakennetarkastus voidaan suorittaa sarjatarkastuksena. Sarjatarkastuksessa tarkastuslaitos tarkastaa sarjan ensimmäisen säiliön ja sen jälkeen yhden säiliön kahdestakymmenestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen säiliöiden valmistajan tulee nimetä valmistuksen valvoja, joka valvoo säiliöiden valmistusta ja huolehtii siitä, että säiliöt rakennetaan säännösten mukaisesti. Lisäksi valmistuksen valvoja huolehtii siitä, että valmistaja tai maahantuoja tekee sarjan muille kuin 1 momentin mukaisesti tarkastetuille säiliöille rakennetarkastuksen. Valvojan tulee olla säiliöiden valmistajan palveluksessa.

Määräysten mukaisiksi todettuihin säiliöihin kiinnitetään valmistuksen valvojan valvonnassa kilvet, joissa on säiliömerkintöjen lisäksi tarkastuslaitoksen merkintä.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske paineastioista annettujen säännösten mukaisia säiliöitä.

58 §

Valmistuksen valvonta

Palavan kaasun ja palavan nesteen yli 100 m³ suuruisen varastosäiliön valmistajan on nimettävä erityinen vastuuhenkilö, jonka tulee:

- 1) varmistua ennen säiliön rakennustöiden aloittamista siitä, että säiliön perustus on rakennettu ja tarkastettu säännösten mukaisesti;
- 2) valvoa rakennustyötä ja huolehtia siitä, että säiliö rakennetaan ja tarkastetaan säännösten mukaisesti;
- 3) huolehtia siitä, että säiliön rakenneaineet

ja niitä koskevat aineistodistukset on mahdollista luotettavasti yhdistää toisiinsa myös säiliön rakentamisen jälkeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla vastuuhenkilöllä tulee olla tehtävien hoitamisessa tarvittava asiantuntemus ja kokemus sekä tarvittavat valtuudet.

Säiliön valmistajan tulee antaa säiliön tilaajalle kirjallinen todistus siitä, että säiliö on rakennettu ja tarkastettu säännösten mukaisesti. Todistuksen allekirjoittaa 1 momentissa tarkoitettu vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön tulee lisäksi huolehtia siitä, että tilaajalle luovutetaan säiliön rakennepiirustukset, rakentamis- ja tarkastusasiakirjat, perustusta ja sen tarkastusta koskevat asiakirjat sekä säiliölle tilaajan kanssa yhteistyössä laadittu huolto- ja tarkastussuunnitelma.

Palavan nesteen ja palavan kaasun yli 100 m³ suuruisen varastosäiliön korjaustöiden ja oleellisten rakenteellisten muutostöiden osalta on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä pykälässä säädetään.

59 §

Tarkemmat säännökset

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä voidaan palavan kaasun ja palavan nesteen varastosäiliöistä antaa tarkempia säännöksiä, että:

- 1) varastosäiliön perustus on tarkastettava ennen säiliön asennustyön aloittamista;
- 2) varastosäiliöitä rakentavan valmistajan palveluksessa tulee olla säiliöiden valmistusta ja tarkastusta valvova valmistuksen valvoja; sekä
- 3) määrätyn tyyppisille säiliöille tulee hakea tarkastuslaitoksen tyyppihyväksyminen ennen valmistuksen aloittamista.

Putkistot

60 §

Putkistojen valmistus

Laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavassa tuotantolaitoksessa käytettävien palavan kaasun ja palavan nesteen putkistojen, joiden käyttöpaine on vähintään 0,5 bar (ylipaine), rakennevaatimusten ja vaatimusten osoittamisen osalta on voimas-

sa, mitä paineastiasäädöksissä säädetään. Lisäksi putkistojen suhteen on noudatettava, mitä kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä tarkemmin säädetään.

9 luku

Onnettomuudet teollisessa käsittelyssä ja varastoinnissa

61 §

Onnettomuudesta ilmoittaminen valvontaviranomaiselle

Jos laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavassa tuotantolaitoksessa sattuneesta onnettomuudesta on seurauksena kuolema, vakava loukkaantuminen taikka muu kuin vähäinen omaisuus- tai ympäristövahinko, toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava siitä turvatekniikan keskukseseen.

Toiminnanharjoittajan on toimitettava turvatekniikan keskukseseen onnettomuutta koskeva selvitys, jossa:

- 1) kuvataan onnettomuustilanne ja olosuhteet onnettomuuden sattuessa;
- 2) annetaan tiedot onnettomuudessa osallisina olleista kemikaaleista ja mahdollisen päästön määrästä;
- 3) selvitetään onnettomuuden vaikutukset tai odotettavissa olevat vaikutukset ihmisiin, ympäristöön ja omaisuuteen;
- 4) kuvataan pelastus- ja torjuntatoimenpiteet, joihin on ryhdytty onnettomuuden takia;
- 5) selvitetään, mihin toimenpiteisiin toiminnanharjoittaja aikoo ryhtyä onnettomuudesta aiheutuvien pitkäaikaisvaikutusten ehkäisemiseksi ja vastaavien onnettomuuksien toistumisen ehkäisemiseksi.

Jos toiminnanharjoittajan tekemä myöhempi tutkimus paljastaa uusia seikkoja 2 momentissa tarkoitettussa selvityksessä ilmoitetuista asioista tai niistä tehdyistä johtopäätöksistä, toiminnanharjoittajan tulee saattaa selvitys ajan tasalle.

Turvatekniikan keskuksella on lisäksi oikeus saada tarvittavia lisätietoja onnettomuuden syiden selvittämiseksi ja vastaavien onnettomuuksien ehkäisemiseksi.

Vähäisessä teollisessa käsittelyssä tai varastoinnissa sattuneesta onnettomuudesta on vastaavasti ilmoitettava palopäällikölle ja kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle,

joiden tulee edelleen ilmoittaa onnettomuudesta turvatekniikan keskukselle. Onnettomuutta koskevasta selvityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä edellä 2—4 momentissa säädetään.

62 §

Onnettomuustutkimukset

Turvatekniikan keskuksen on tutkittava laajamittaisessa teollisessa käsittelyssä tai varastoinnissa sattunut onnettomuus, jos se on onnettomuuden synn selvittämiseksi tai kysymyksessä olevan tuotantolaitoksen teknisen turvallisuuden taikka onnettomuuksien ehkäisemisen kannalta tarpeellista.

Kunnan kemikaalivalvontaviranomainen ja palopäällikkö voivat vastaavasti tutkia vähäisessä teollisessa käsittelyssä tai varastoinnissa sattuneen onnettomuuden. Turvatekniikan keskus voi tarvittaessa tutkia myös vähäisessä teollisessa käsittelyssä tai varastoinnissa sattuneen onnettomuuden.

63 §

Käyttöönotto onnettomuuden jälkeen

Jos laajamittaisen teollisen käsittelyn tai varastoinnin yhteydessä on sattunut onnettomuus, turvatekniikan keskus voi:

- 1) määrätä, että tuotantolaitos, jossa onnettomuus on sattunut, on tarkastettava sen toimintaedellytysten varmistamiseksi;
- 2) asettaa rajoituksia ja ehtoja toiminnan käynnistämiseksi onnettomuuden jälkeen; taikka
- 3) määrätä, että tuotantolaitokselle tai sen osalle on haettava uusi lupa.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä

64 §

Tarkastuslaitos

Tässä asetuksessa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkastuslaitoksella tarkoitetaan turvatekniikan keskuksen hyväksymää tarkastuslaitosta.

Tarkastuslaitoksen hyväksymisessä noudetaan soveltuvin osin, mitä maakaasusetuk-

sen 3 a—3 e §:ssä säädetään tarkastuslaitoksen hyväksymisestä.

taessa tarkastuksia tehden.

65 §

Poikkeusten myöntäminen

Turvatekniikan keskus voi yksittäistapauksessa myöntää laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavalle tuotantolaitokselle tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla poikkeuksia tämän asetuksen ja sen nojalla annetuista säännöksistä, jos niiden noudattaminen aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia tai huomattavaa hankaluutta ja jos tarkoitettu turvallisuus voidaan saavuttaa muulla tavoin.

Vähäistä teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen osalta 1 momentissa tarkoitettu oikeus on palopäälliköllä, jos on kysymys palo- ja räjähdysvaarallista kemikaaleista, ja kunnan kemikaalivaltaviranomaisella, jos on kysymys terveydelle tai ympäristölle vaarallisista kemikaaleista.

Poikkeusta ei kuitenkaan voida myöntää vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta annetussa neuvoston direktiivissä 96/82/EY säädetyistä velvoitteista.

66 §

Valvonta

Tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen ylin valvonta kuuluu turvatekniikan keskukselle.

Turvatekniikan keskuksen tehtävänä on lisäksi valvoa tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista laajamittaista teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavissa tuotantolaitoksissa.

Kunnan kemikaalivaltaviranomaisen tehtävänä on valvoa terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevien tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin yhteydessä tarvittaessa tarkastuksia tehden.

Palopäällikön tehtävänä on valvoa palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja koskevien tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin yhteydessä tarvit-

67 §

Tarkemmat säännökset ja ohjeet

Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarkempia säännöksiä ja ohjeita palo- ja räjähdysvaarallisten sekä terveydelle tai ympäristölle vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista sekä tämän asetuksen muusta soveltamisesta.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä voidaan säätää, että teollisessa käsittelyssä tai varastoinnissa käytettävät laitteet on tarkastettava määräajoin, sekä antaa määräaikaistarkastuksia ja niitä tekevien liikkeiden hyväksymistä ja pätevyysvaatimuksia koskevia tarkempia säännöksiä.

11 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

68 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 1999.

Tällä asetuksella kumotaan vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 3 päivänä elokuuta 1990 annettu asetus (682/1990) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista 30 päivänä maaliskuuta 1983 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (344/1983), palavista nesteistä 15 päivänä huhtikuuta 1985 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (313/1985) sekä vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla 9 päivänä kesäkuuta 1998 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (415/1998) jäävät kuitenkin edelleen voimaan.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

69 §

Aikaisemmat luvat ja ilmoitukset

Tässä asetuksessa tarkoitettua teollista kä-

sittelyä tai varastointia koskevaa lupaa ei tarvitse hakea tai ilmoitusta tehdä toiminnanharjoittajan, jolla on toimintaa koskeva tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleissa säännöksissä tarkoitettu lupa vaarallisen kemikaalin tai nestekaasun teolliseen käsittelyyn tai varastointiin tai joka on tehnyt toiminnasta ilmoituksen tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleissa säännöksissä säädetyllä tavalla taikka joka tämän asetuksen tullessa voimaan oli muutoin oikeutettu harjoittamaan teollista käsittelyä tai varastointia tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla.

70 §

Ennen asetuksen voimaantuloa aloitetusta toiminnasta tehtävät ilmoitukset

Jos tuotantolaitoksella ei ole 69 §:ssä tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä, toiminnanharjoittajan on viimeistään 1 päivänä helmikuuta 2000 tehtävä ennen tämän asetuksen voimaantuloa aloitetusta teollisesta käsittelystä tai varastoinnista ilmoitus turvatekniikan keskukselle, palopäällikölle tai kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle sen mukaan, miten luvan- tai ilmoituksenvaraisuus 3 luvun mukaan määräytyy.

Ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) toiminnanharjoittajan nimi tai toiminimi sekä kyseessä olevan tuotantolaitoksen sijainti ja täydellinen osoite;
- 2) toiminnanharjoittajan kotipaikka ja sen täydellinen osoite;
- 3) tuotantolaitoksesta vastaavan henkilön nimi ja asema;
- 4) tuotantolaitoksessa tai varastossa harjoitettava toiminta;
- 5) terveydelle ja ympäristölle vaarallisten sekä palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien määrä, luokitus ja olomuoto;
- 6) tuotantolaitoksen välitön ympäristö.

Ilmoituksen vastaanottaja voi vaatia toiminnanharjoittajaa täydentämään ilmoitustaan kemikaalilaissa, räjähdysvaarallisista aineista annetussa laissa ja tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi tarvittavilla tiedoilla, jos tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonta sitä edellyttää.

Turvatekniikan keskus voi tässä luvussa tarkoitettujen ilmoitusten käsittelyn yhteydessä antaa säännösten vaatimusten täyttämiseksi toimintaa koskevia määräyksiä tai

ehtoja.

Vastaavasti palopäällikkö ja kunnan kemikaalivalvontaviranomainen voivat antaa vastaanottamiensa ilmoitusten käsittelyn yhteydessä säännösten vaatimusten täyttämiseksi toimintaa koskevia määräyksiä tai ehtoja.

Ilmoitusten tiedot tulee tallentaa turvatekniikan keskuksen ohjeiden mukaan kemikaaliasetuksessa tarkoitettuun luparekisteriin.

71 §

Muutokset ennen asetuksen voimaantuloa aloitetussa toiminnassa

Edellä 69 tai 70 §:ssä tarkoitettujen toiminnan muutoksia koskevista ilmoituksista ja lupien hakemisesta on voimassa, mitä 45—50 §:ssä säädetään.

72 §

Aika lupahakemuksen ja ilmoituksen tekemiseen eräissä tapauksissa

Jos kemikaali luokitellaan vaaralliseksi tai kemikaalin luokitus muuttuu toiminnan aloittamisen jälkeen, kemikaalin teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavan toiminnanharjoittajan on vuoden kuluessa luokituspäätöksen voimaantulosta haettava lupa tai tehtävä ilmoitus sen mukaan kuin luvan- ja ilmoituksenvaraisuudesta sekä luvan hakemisesta ja ilmoituksen tekemisestä tässä asetuksessa säädetään, jollei toimintaan ole 17 tai 69 §:ssä tarkoitettua lupaa tai hyväksyntää, jollei siitä ei ole tehty 40 tai 70 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai jollei kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä muuta säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua, laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan toiminnanharjoittajan tulee myös esittää 21 §:ssä tarkoitettujen toimintaperiaatteiden vuoden kuluessa luokituspäätöksen voimaantulosta, jollei kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä muuta säädetä.

73 §

Ennen asetuksen voimaantuloa aloitettua teollista käsittelyä ja varastointia koskevat toimintaperiaatteet

Edellä 14 §:ssä tarkoitettujen toiminnanharjoittajan tulee laatia toimintaperiaateasiakirja

viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2000, jollei kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä muuta säädetä.

74 §

Ennen asetuksen voimaantuloa nimetyt käsittelyn ja varastoinnin valvojat

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa nimetty käsittelyn tai varastoinnin valvoja voi toimia 21 §:ssä tarkoitettuna käytönvalvojana. Edellä 21 §:ssä tarkoitettu pätevyys tulee kuitenkin osoittaa ennen, kuin valvoja voidaan nimetä uuden tuotantolaitoksen käytönvalvojaksi.

75 §

Ennen asetuksen voimaantuloa aloitetun toiminnan turvallisuusselvitykset ja tiedottamisvelvollisuus

Sen mukaan, mitä turvallisuusselvityksen tekemisestä 3 luvussa säädetään, turvallisuusselvitys on tehtävä ja toimitettava turvatekniikan keskukselle ennen tämän asetuksen voimaantuloa aloitetusta teollisesta käsittelystä ja varastoinnista seuraavina määräaikoina:

1) niistä tuotantolaitoksista, joihin sovellettiin tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita turvallisuusselvityksen tekemistä koskevia säännöksiä, viimeistään 1 päivänä helmikuuta 2001;

2) niistä tuotantolaitoksista, joihin ei sovellettu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita turvallisuusselvityksen tekemistä koskevia säännöksiä, viimeistään 1 päivänä helmikuuta 2002.

Vastaavasti 29 §:ssä tarkoitettu tiedottaminen on tehtävä 1 momentin 1 ja 2 kohdissa mainittuihin määräaikoihin mennessä.

76 §

Ennen asetuksen voimaantuloa aloitettua teollista käsittelyä ja varastointia koskevat sisäiset pelastussuunnitelmat

Toiminnanharjoittajan on tehtävä ennen tämän asetuksen voimaantuloa aloitettua laajamittaista teollisesta käsittelyä ja varastoin-

tia koskeva sisäinen pelastussuunnitelma seuraavina määräaikoina:

1) niistä tuotantolaitoksista, joihin sovellettiin tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita turvallisuusselvityksen tekemistä koskevia säännöksiä, viimeistään 1 päivänä helmikuuta 2001;

2) niistä tuotantolaitoksista, joihin ei sovellettu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita turvallisuusselvityksen tekemistä koskevia säännöksiä, mutta joihin sovelletaan tämän asetuksen turvallisuusselvityksen tekemistä koskevia säännöksiä, viimeistään 1 päivänä helmikuuta 2002;

3) muista kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavista tuotantolaitoksista viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2002.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tuotantolaitosten pelastussuunnitelma on toimitettava turvatekniikan keskukseseen mainittuun määräaikaan mennessä. Vastaavasti 3 kohdassa tarkoitettujen tuotantolaitosten pelastussuunnitelma on toimitettava palopäällikölle.

77 §

Ennen asetuksen voimaantuloa aloitettua teollista käsittelyä ja varastointia koskevat varastoalueen vahvistamiset

Edellä 31 §:ssä tarkoitettulle varastoalueelle, jonka toiminta on aloitettu ennen tämän asetuksen voimaantuloa, mutta jolla ei ole tällä asetuksella kumotun asetuksen 47 tai 74 §:ssä tarkoitettua vahvistusta varastoalueeksi, tulee hakea varastoalueeksi vahvistamista viimeistään 1 päivänä helmikuuta 2001 siten, kuin 32 §:ssä säädetään.

78 §

Vireillä olevien asioiden käsittely

Tämän asetuksen voimaan tullessa turvatekniikan keskuksen, palopäällikön tai kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen käsiteltävänä oleva, tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla vireille pantu asia käsitellään ja ratkaistaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Ratkaisun tekee kuitenkin se viranomainen, jolle asia

tämän asetuksen perusteella kuuluu, mitä viipymättä toimittaa asianomaiselle viran-
varten hakemus- tai ilmoitusasiakirjat tulee omaiselle.

Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

LIITE I

LUVAN- JA ILMOITUKSENVARAISUUDEN JA SUURONNETTOMUUSVAARAN TORJUNTAA KOSKEVIEN VELVOITTEIDEN MÄÄRÄYTYMINEN

1. Tässä liitteessä esitetään luvan- ja ilmoituksenvaraisuuden ja suuronnettomuusvaaraa koskevien velvoitteiden määräytyminen.
2. Seoksia ja valmisteita käsitellään samalla tavalla kuin puhtaita aineita, jos ne sosiaali- ja terveysministeriön kemikaalien luokitusperusteita ja merkintöjen tekemistä koskevan päätöksen ja sosiaali- ja terveysministeriön vaarallisten aineiden luetteloa koskevan päätöksen mukaisesti luokitellaan vaarallisiksi.
3. Jäljempänä esitetyt vähimmäismäärät on määritetty tuotantolaitosta kohti.
4. Liitettä sovellettaessa otetaan huomioon korkeimmat millä tahansa hetkellä kyseessä olevassa paikassa esiintyvät tai mahdollisesti esiintyvät kemikaalimäärät. Tällöin tulee ottaa huomioon myös määrät, joita voidaan olettaa muodostuvan teollisen prosessin hallinnan menettämisen seurauksena. Sellaisia vaarallisia kemikaaleja, joita on tuotantolaitoksessa vain enintään 2 prosenttia määrätystä vähimmäismäärästä, ei oteta lukuun sovellettaessa sarakkeita 3 ja 4, jos niiden sijaintipaikka tuotantolaitoksen tiloissa on sellainen, etteivät ne voi käynnistää tapahtumasarjaa, joka johtaa suuronnettomuuteen alueen muissa osissa.

OSA 1

Nimetyt kemikaalit

Jos osassa 1 mainittu kemikaali tai kemikaaliryhmä kuuluu myös johonkin osassa 2 mainittuun luokkaan, vähimmäismäärinä käytetään osassa 1 annettuja määriä.

Kemikaalikohtaiset vähimmäismäärät (Q)

Kemikaali	Sarake 1 Ilmoitus	Sarake 2 Lupa	Sarake 3 Toimintaperiaateasiakirja	Sarake 4 Turvallisuusselvitys
	tonnia	tonnia	tonnia	tonnia
Ammoniumnitraatti ¹⁾			350	2 500
Ammoniumnitraatti ²⁾			1 250	5 000
Arseenipentoksidi, arseeni(V)happo ja/tai sen suolat	0,1	1	1	2
Arseenitrihydridi (arsiini) ^{*)}		0,2	0,2	1
Arseenitrioksidi, arseeni(III)hapoke tai sen suolat ^{*)}		0,1	0,1	0,1
Asetyleeni	0,1	2	5	50
Bromi	0,1	2	20	100

Kemikaali	Sarake 1 Ilmoitus	Sarake 2 Lupa	Sarake 3 Toimintaperi- aateasiakirja	Sarake 4 Turvallisuus- selvitys
	tonnia	tonnia	tonnia	tonnia
Etyleeni-imiini	0,1	2	10	20
Etyleenioksidi	0,1	2	5	50
Fluori	0,1	2	10	20
Formaldehydi (pitoisuus $\geq 90\%$)	0,5	2	5	50
Fosforitrihydridi (fosfiini) ^{*)}		0,2	0,2	1
Happi	5	10	200	2 000
Karboonylidikloridi (fosgeeni) ^{*)}		0,3	0,3	0,75
Kloori	0,1	2	10	25
Kloorivety (nesteytetty kaa- su)	0,5	10	25	250
Lyijyalkyyli	0,5	2	5	50
Metanoli	1	10	500	5 000
4,4-metyleeni-bis(2-kloori- aniliini) ja/tai sen suolat, jauhemaisessa muodossa ^{*)}		0,01	0,01	0,01
Metyyli-isosyanaatti ^{*)}		0,15	0,15	0,15
Nikkeliyhdisteet (jauhe- maiset), jotka voivat joutua hengitysteihin (nikkelimo- noksidi, nikkelidioksidi, nikkelisulfidi, trinikkelidis- sulfidi, dinikkelitrioksidi)	0,1	1	1	1
Polyklooridibentsofuraanit ja polyklooribentsodiok- siinit (TCDD mukaan lu- kien) laskettuna TCDD:nä ^{*)3)}		0,001	0,001	0,001
Propyleenioksidi	0,1	2	5	50
Rikkidikloridi ^{*)}		0,3	1	1
Rikkitrioksidi	0,1	0,3	15	75
Tolueeni-di-isosyanaatti	0,5	2	10	100
Vety	0,1	2	5	50

Kemikaali	Sarake 1 Ilmoitus tonnia	Sarake 2 Lupa tonnia	Sarake 3 Toimintaperi- aateasiakirja tonnia	Sarake 4 Turvallisuus- selvitys tonnia
Seuraavat syöpää aiheutta- vat aineet: 4-aminobifeny- yli ja/tai sen suolat, bentsi- diini ja/tai sen suolat, bis- kloorimetyylieetteri, metyy- likloorimetyylieetteri, dime- tyylikarbamyylidikloridi, di- metyylinitrosamiini, heksa- metyylifosforitriamidi, 2- naftyyliamiini ja/tai sen suolat ja 1,3-propaanisul- foni-4-nitrodifenyyli*)		0,001	0,001	0,001
Erittäin helposti syttyvät nesteytetty kaasut (mukaan lukien nestekaasu) ja maa- kaasu	0,2	5	50	200
Moottoribensiini ja muut benssiinit	1	10	5 000	50 000

*) Suhdelukua laskettaessa sarakkeen 2 arvoa pienemmät määrät otetaan huomioon siten, että soveltamisen vähimmäismäärinä käytetään luokituksen mukaista osassa 2 esitettyä vähimmäismäärää, jos kyseessä on kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi.

HUOMAUTUKSET

1. Ammoniumnitraatti (350/2 500)

Sovelletaan ammoniumnitraattiin ja ammoniumnitraattia sisältäviin seoksiin, joiden ammoniumnitraatista laskettu typpipitoisuus ylittää 28 painoprosenttia (muut kuin huomautuksessa 2 tarkoitetut), ja sellaisiin ammoniumnitraatin vesiliuoksiin, joissa ammoniumnitraatin pitoisuus on yli 90 painoprosenttia.

2. Ammoniumnitraatti (1 250/5 000)

Tämä koskee maa- ja metsätalousministeriön lannoitteista antaman päätöksen (45/1994) mukaisia yksinkertaisia ammoniumnitraattipohjaisia lannoitteita ja seoslannoitteita, joissa ammoniumnitraatin muodossa olevan typen pitoisuus on yli 28 painoprosenttia (seoslannoite sisältää ammoniumnitraattia sekä fosfaattia ja/tai kaliumia).

3. Polyklooridibentsofuraanit ja polyklooridibentsodioksiinit

Polyklooridibentsofuraanien ja polyklooridibentsodioksiinien määrät lasketaan seuraavien painotuskertoimien avulla:

Kansainväliset toksisuusekvivalenttikertoimet (ITEF) kyseessä oleville aineille (NATO/CCMC)			
2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeDD	0,5	2,3,4,7,8-PeCDF	0,5
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,05
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
OCDD	0,001	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
		OCDF	0,001

(T=tetra, Pe=penta, Hx=heksa, Hp=hepta, O=okta)

OSA 2

Kemikaaliluokat

Kemikaalin luokitukseen perustuvat vähimmäismäärät (Q)

Kemikaali	Sarake 1 Ilmoitus	Sarake 2 Lupa	Sarake 3 Toimintaperi- aateasiakirja	Sarake 4 Turvallisuus- selvitys
	tonnia	tonnia	tonnia	tonnia
1. Erittäin myrkylliset	0,1	2	5	20
2. Myrkylliset	0,5	10	50	200
3. Hapettavat	5	10	50	200
4. Räjähäväät (kun aine tai valmiste on huomautuksessa 2 a annetun määritelmän mukainen)		0,05	50	200
5. Räjähäväät (kun aine tai valmiste on huomautuksessa 2 b annetun määritelmän mukainen)		0,05	10	50
6. Syttyvät (kun aine tai valmiste on huomautuksessa 3 a annetun määritelmän mukainen)	5	100	5 000	50 000
7a. Helposti syttyvät (kun aine tai valmiste on huomautuksessa 3 b I annetun määritelmän mukainen)	1	10	50	200
7b. Helposti syttyvät nesteet (kun aine tai valmiste on huomautuksessa 3 b II annetun määritelmän mukainen)	1	100	5 000	50 000
8. Erittäin helposti syttyvät (kun aine tai valmiste on huomautuksessa 3 c annetun määritelmän mukainen)	1	5	10	50
9. Ympäristölle vaaralliset, joihin liittyvät vaaralausekkeet:				
a) R50 "erittäin myrkyllistä vesieliöille"	5	50	200	500
b) R51 "myrkyllistä vesieliöille" ja R53 "voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä"	10	500	500	2 000

Kemikaali	Sarake 1 Ilmoitus	Sarake 2 Lupa	Sarake 3 Toimintaperi- aateasiakirja	Sarake 4 Turvallisuus- selvitys
	tonnia	tonnia	tonnia	tonnia
10. Kemikaalit, jotka eivät sisällä yllä lueteltuihin luokkiin ja joihin liittyvät seuraavat vaaralausekkeet:				
a) R14 "reagoi voimakkaasti veden kanssa" (mukaan lukien R14/15)	5	50	100	500
b) R29 "kehittää myrkyllistä kaasua veden kanssa"	0,5	10	50	200
Kemikaalit, joihin sovelletaan ainoastaan ilmoitus- ja luparajoja				
11. Palavat nesteet, joiden leimahduspiste on yli 55 °C	10	1 000		
12. Muut kuin kemikaali-luokkaan 2 kuuluvat kemikaalit, joille edellytetään varoitusmerkki T	10	1 000		
13. Syövyttävät	10	1 000		
14. Ärsyttävät sekä haitalliset ja muut kemikaalit, joille edellytetään varoitusmerkki Xi tai Xn	10	1 000		

HUOMAUTUKSET

1. Kemikaalit luokitellaan kemikaalilain nojalla annetun sosiaali- ja terveysministeriön kemikaalien luokitusperusteita ja merkintöjen tekemistä koskevan päätöksen ja sosiaali- ja terveysministeriön vaarallisten aineiden luetteloa koskevan päätöksen mukaisesti.

Jos tuotantolaitoksessa on tai voi olla kemikaaleja, joita ei jonkin yllä mainitun päätöksen mukaisesti luokitella vaarallisiksi, mutta joilla kuitenkin on tai voi olla tuotantolaitoksessa vallitsevissa olosuhteissa vastaavanlaisia ominaisuuksia mahdollisina suuronnettomuuksien aiheuttajina, noudatetaan niiden suhteen väliaikaisia luokitusmenettelyjä asianmukaisen direktiivin tätä asiaa koskevan artiklan mukaisesti.

Jos kemikaalit voidaan luokitella ominaisuuksiensa perusteella usealla tavalla, sovelletaan pienimpiä vähimmäismääriä.

2. Räjähävällä aineella tai valmisteella tarkoitetaan

- a) I ainetta tai valmistetta, joka voi räjähtää iskun, hankauksen, avotulen tai muun syttymislähteen vaikutuksesta (vaaralauseke R 2)
- II pyroteknistä ainetta (tai aineseosta), joka on tarkoitettu muodostamaan lämpöä, valoa, ääntä, kaasua tai savua tai niiden yhdistelmiä itsestään jatkuvissa eksotermisissä kemiallisissa reaktioissa, joissa ei tapahdu detonaatiota, tai
- III esineissä olevaa räjähtävää tai pyroteknistä ainetta
- b) ainetta tai valmistetta, joka on erittäin helposti räjähtävää iskun, hankauksen, avotulen tai muun syttymislähteen vaikutuksesta (vaaralauseke R 3).

3. Syttyvillä, helposti syttyvillä ja erittäin helposti syttyvillä aineilla ja valmisteilla (luokat 6, 7 ja 8) tarkoitetaan

- a) syttyviä nesteitä:
kemikaaleja, joiden leimahduspiste on vähintään 21 °C ja enintään 55 °C (vaaralauseke R 10) ja jotka ylläpitävät palamista
- b) helposti syttyviä nesteitä:
I aineita ja valmisteita, jotka voivat kuumentua ja lopulta syttyä itsestään joutuesaan kosketukseen ilman kanssa ympäristön lämpötilassa ilman ulkopuolista energiaa (vaaralauseke R 17) ja kemikaaleja joiden leimahduspiste on alempi kuin 55 °C ja jotka pysyvät nestemäisinä paineenalaisina ja jotka tietyissä prosessiolosuhteissa, kuten korkeassa paineessa tai korkeassa lämpötilassa, voivat aiheuttaa suuronnettomuuksien vaaran

- II kemikaaleja, joiden leimahduspiste on alempi kuin 21 °C, mutta jotka eivät ole erittäin helposti syttyviä (vaaralausekkeen R 11 toinen luettelukohta)
- c) erittäin helposti syttyviä kaasuja ja nesteitä:
 - I nestemäisiä aineita ja valmisteita, joiden leimahduspiste on alempi kuin 0 °C ja kiehumispiste (tai kun kyseessä on kiehumisalue, kiehumisen alkamislämpötila) on normaalipaineessa enintään 35 °C (vaaralausekkeen R 12 ensimmäinen luettelukohta)
 - II kaasumaisia aineita ja valmisteita, jotka ovat syttyviä joutuessaan kosketukseen ilman kanssa ympäristön lämpötilassa ja ilmanpaineessa (vaaralausekkeen R 12 toinen luettelukohta), riippumatta siitä, pidetäänkö niitä kaasumaisessa muodossa tai nestemäisessä muodossa paineen alaisina, lukuun ottamatta osassa 1 mainittuja erittäin helposti syttyviä nesteytettyjä kaasuja (nestekaasu mukaan lukien) ja maakaasua; ja
 - III nestemäisiä aineita ja valmisteita, joita pidetään kiehumispistettään korkeammas lämpötilassa.
- 4. Asetuksen 12, 13, 14 ja 15 §:n mukaista suhdelukujen summaa s laskettaessa terveydelle ja ympäristölle vaarallisiin kemikaaleihin luetaan:
 - a) erittäin myrkylliset kemikaalit
 - b) myrkylliset kemikaalit
 - c) kemikaalit, jotka reagoivat voimakkaasti veden kanssa
 - d) kemikaalit, jotka kehittävät myrkyllistä kaasua veden kanssa
 - e) ympäristölle vaaralliset kemikaalit
 - f) muut kemikaalit kuin kohtaan b kuuluvat kemikaalit, joille edellytetään varoitusmerkki T (vain luvan- tai ilmoituksenvaraisuutta määritettäessä)
 - g) syövyttävät kemikaalit (vain luvan- tai ilmoituksenvaraisuutta määritettäessä)
 - h) ärsyttävät kemikaalit (vain luvan- tai ilmoituksenvaraisuutta määritettäessä)
 - i) haitalliset kemikaalit ja muut kemikaalit, jotka saavat varoitusmerkin Xi tai Xn (vain luvan- tai ilmoituksenvaraisuutta määritettäessä)

Asetuksen 12, 13, 14 ja 15 §:n mukaista suhdelukujen summaa s laskettaessa palo- ja räjähdysvaarallisiin kemikaaleihin luetaan:

- a) hapettavat kemikaalit
- b) räjähtävät aineet
- c) syttyvät nesteet
- d) helposti syttyvät nesteet
- e) erittäin helposti syttyvät nesteet ja kaasut
- f) palavat nesteet, joiden leimahduspiste on yli 55 °C (vain luvan- tai ilmoituksen-varaisuutta määritettäessä)

Jos kemikaali luokituksensa takia kuuluu sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisiin kemikaaleihin että palo- ja räjähdysvaarallisiin kemikaaleihin, lasketaan se siihen ryhmään, jossa sillä on pienempi vähimmäismäärä (Q osan 2 mukaisesti). Jos kemikaali on mainittu osassa 1, suhdelukujen summaa määritettäessä käytetään osassa 1 olevaa kemikaalikohtaista vähimmäismäärää (Q osan 1 mukaisesti).

5. Poltto- ja dieselöljy, jonka leimahduspiste on yli 55 °C ja jota ei luokitella ympäristölle vaaralliseksi, lasketaan suhdelukujen summaa määritettäessä palo- ja räjähdysvaarallisiin kemikaaleihin.

LAAJAMITTAISEN TEOLLISEN KÄSITTELYN JA VARASTOINNIN LUPAHAKEMUS

Laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskevan lupahakemuksen liitteenä tulee olla seuraavat selvitykset:

1. kuvaus vaarallisista aineista:
 - a) luettelo vaarallisista kemikaaleista, josta ilmenee vaarallisten kemikaalien kemiallinen nimi, luokitus ja olomuoto ja niiden vaarallisten kemikaalien enimmäismäärät, joita tuotantolaitoksessa on tai voi olla,
 - b) fysikaaliset, kemialliset ja toksikologiset ominaisuudet ja selostus ihmiselle tai ympäristölle välittömästi tai viivästyneesti aiheutuvista vaaroista,
 - c) kemikaalin fysikaalinen tai kemiallinen käyttäytyminen normaaleissa käyttöolosuhteissa tai ennakoitavissa olevissa onnettomuusolosuhteissa;
2. selvitys tuotantolaitoksen tontin ja sen lähialueen kaavoitustilanteesta sekä siitä, että tuotantolaitos on sijoitettu asemakaavan mukaisesti ja että hakija hallitsee teollista käsittelyä harjoittavan tuotantolaitoksen aluetta;
3. mittakaavaan 1:1 000—1:20 000 laadittu karttapiirros laitoksen sijaintipaikasta sekä selvitys alueen vedenottamoista, tärkeistä ja muista vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista ja maaperän laadusta; karttapiirroksesta tulee näkyä laitosta ympäröivä vähintään 1 000 metrin levyinen vyöhyke rakennuksineen ja rakennelmineen;
4. piirustukset, joista selvästi ilmenee laitoksen rakennusten, laitteistojen ja varastojen sijoitus laitoksen alueella, rakennustapa sekä laitteistojen sijoitus rakennuksissa;
5. selvitys, miten teollinen käsittely on suunniteltu pääasiassa tapahtuvaksi ja kaaviopiirros teollisen käsittelyn kulusta (kaaviokuva);
6. selvitys prosessilaitteistojen ja varastointiin liittyvien laitteistojen ja ilmanvaihdon sekä niiden ohjaus-, säätö-, valvonta- ja varolaitteistojen sekä suojausjärjestelmien toiminnasta ja tarvittaessa putkisto- ja instrumentointikaavio;
7. selvitys putkistojen, varastosäiliöiden ja muiden prosessilaitteistojen vaatimusten mukaisuuden varmentamismenettelyistä ja tarvittaessa mitoitusperusteista;
8. toiminnanharjoittajan arvio ja selvitys siitä, mihin arvio perustuu
 - a) kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvistä vaaralähteistä, olosuhteista ja tilanteista, joissa onnettomuus on mahdollinen
 - b) tyypillisistä ja suurimmista mahdollisista vaaratilanteista, niiden seurauksista laitoksen sisällä ja vaikutuksista laitoksen ulkopuolelle;

9. selvitys mahdollisen kemikaalivuodon havainnointia ja keräilyä sekä sammutusvesien keräilyä ja mahdollista käsittelyä varten asennetuista laitteistoista ja rakenteista sekä muista onnettomuustilanteiden ehkäisemiseksi ja seurausten rajoittamiseksi asennetuista laitteistoista ja rakenteista; sekä
10. 21 §:ssä tarkoitettu asiakirja tai yhteenveto asiakirjasta taikka muu selvitys tuotantolaitoksen toimintaperiaatteista onnettomuuksien ehkäisemiseksi.

TUOTANTOLAITOKSEN TOIMINTAPERIAATTEITA JA TURVALLISUUSJOHTAMISJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET

Toiminnanharjoittajan laatimia suuronnettomuuksien ehkäisemistoimintaperiaatteita ja turvallisuusjohtamisjärjestelmää toteutettaessa tulee ottaa huomioon seuraavat seikat. Asetuksen 21 §:n tarkoittaman asiakirjan laadinnassa otetaan huomioon tuotantolaitoksessa esiintyvän suuronnettomuusvaaran suuruus.

1. Suuronnettomuuksien ehkäisemiseen tähtäävät toimintaperiaatteet tulee esittää kirjallisesti, ja niihin tulee sisältyä toiminnanharjoittajan vahvistamat suuronnettomuuksien vaaran rajoittamista koskevat yleiset päämäärät ja toimintatavat.
2. Turvallisuusjohtamisjärjestelmän tulee sisältää se osa yleistä johtamisjärjestelmää, johon kuuluu organisaatorakenne, vastuualueet, käytännöt, menettelyt, menetelmät ja voimavarat, jotka mahdollistavat suuronnettomuuksien ehkäisemistoimintaperiaatteiden määrittelyn ja täytäntöönpanon. Kuvauksesta tulee käydä ilmi 21 §:ssä tarkoitetun toimintaperiaatteista vastaavan henkilön, käytönvalvojan ja muiden vastuuhenkilön apuna toimivien henkilöiden nimet ja vastuualueet.
3. Turvallisuusjohtamisjärjestelmän tulee kattaa seuraavat alueet:
 - a) organisaatio ja henkilökunta: kaikilla organisaatiotasoilla suuronnettomuusvaarojen hallintaan osallistuvan henkilöstön tehtävät ja vastuualueet, henkilöstön koulutustarpeen määrittäminen ja koulutuksen järjestäminen, henkilöstön ja tarvittaessa alihankkijoiden osallistuminen;
 - b) suuronnettomuusvaarojen tunnistaminen ja arviointi: normaalissa tai normaalista poikkeavassa toiminnassa mahdollisesti esiintyvien suuronnettomuusvaarojen järjestelmälliseksi tunnistamiseksi sekä niiden todennäköisyyden ja vakavuuden arvioimiseksi tarvittavien menettelytapojen vahvistaminen ja käyttöönotto;
 - c) toimintojen ohjaus: laitoksen ja sen prosessien sekä laitteiden turvallista käyttöä ja kunnossapitoa sekä seisokkeja koskevien menettelytapojen käyttöönotto ja ohjeiden antaminen;
 - d) muutosten hallinta: menettelytapojen vahvistaminen ja käyttöönotto olemassa olevissa tuotantolaitoksissa tehtävien muutosten tai uusien laitosten, prosessien tai varastojen suunnittelussa;
 - e) suunnittelu hätätilanteiden varalta: sellaisten menettelytapojen vahvistaminen ja käyttöönotto, joiden avulla voidaan tunnistaa ennakoitavissa olevat hätätilanteet järjestelmällisen analyysin avulla sekä laatia, harjoitella ja korjata pelastussuunnitelmia ja siten hallita tällaiset hätätilanteet;

- f) suorituskyvyn tarkkailu: sellaisten menettelytapojen vahvistaminen ja käyttöönotto, joilla voidaan jatkuvasti arvioida toiminnanharjoittajan suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi antamien toimintaperiaatteiden ja turvallisuusjohtamisjärjestelmien toteutumista sekä tutkinnan ja korjaavien toimenpiteiden menettelytavat siinä tapauksessa, että näitä tavoitteita ei saavuteta; näihin menettelytapoihin tulee kuulua toiminnanharjoittajien ilmoitusjärjestelmä suuronnettomuuksista ja läheltä piti -tapauksista, varsinkin jos turvallisuustoimissa on ollut puutteellisuuksia, sekä niiden tutkinta ja seurantamenettelyt ottaen huomioon aiemmat kokemukset;
- g) auditointi ja katselmus: sellaisten menettelytapojen vahvistaminen ja käyttöönotto, joilla voidaan säännöllisin väliajoin järjestelmällisesti arvioida suuronnettomuuksien ehkäisemistoimintaperiaatteita sekä turvallisuusjohtamisjärjestelmän tehoa ja asianmukaisuutta; ylemmän johdon tekemä dokumentoitu katselmus toimintaperiaatteiden ja turvallisuusjohtamisjärjestelmän tasosta ja niiden saattamisesta ajan tasalle.

TURVALLISUUSSELVITYKSEN SISÄLTÖ

Asetuksen 22 §:n tarkoittamassa turvallisuusselvityksessä tulee olla vähintään seuraavat tiedot:

1. Suuronnettomuuksien ehkäisemisen kannalta tarpeelliset tiedot tuotantolaitoksen organisaatiosta ja johtamisjärjestelmästä liitteen III mukaisesti
2. Kuvaus tuotantolaitoksen ympäristöstä
 - a) Kuvaus alueesta ja sen ympäristöstä, myös maantieteellinen sijainti sekä sääolosuhteita, maaperää, pohja- ja pintavesiä koskevat tiedot sekä tarvittaessa tiedot alueen aikaisemmasta käytöstä.
 - b) Selostus tuotantolaitoksen laitoksista ja muista toiminnoista, jotka voivat aiheuttaa suuronnettomuuden vaaran.
 - c) Kuvaus alueista, joihin suuronnettomuus saattaa vaikuttaa.
3. Laitoksen kuvaus
 - a) Kuvaus tärkeimmistä toiminnoista ja tuotteista turvallisuuden kannalta tärkeissä tuotantolaitoksen osissa, suuronnettomuuksien vaaralähteistä ja tilanteista, joissa suuronnettomuus voisi tapahtua, sekä lisäksi kuvaus suunnitelluista toimenpiteistä onnettomuuksien ehkäisemiseksi.
 - b) Kuvaus prosesseista, erityisesti käyttömenetelmistä.
 - c) Kuvaus vaarallisista aineista:

luettelo vaarallisista aineista, johon kuuluu kyseessä olevien vaarallisten aineiden yksilöinti (kemiallinen nimi, CAS-numero, IUPACin mukainen nimi) ja niiden vaarallisten aineiden enimmäismäärät, joita tuotantolaitoksessa on tai voi olla,

fysikaaliset, kemialliset ja toksikologiset ominaisuudet ja selostus ihmiselle tai ympäristölle välittömästi tai viivästyneesti aiheutuvista vaaroista,

aineen fysikaalinen tai kemiallinen käyttäytyminen normaaleissa käyttöolosuhteissa tai ennakoitavissa olevissa onnettomuusolosuhteissa.

4. Onnettomuusriskien tunnistaminen ja analysointi sekä ehkäisemiskeinot
 - a) Yksityiskohtainen kuvaus mahdollisten suuronnettomuuksien kulusta sekä siitä, millä todennäköisyydellä tai minkälaisissa olosuhteissa niitä esiintyy, mukaan lukien yhteenveto sekä laitoksen sisällä että sen ulkopuolella esiintyvistä seikoista, jotka voivat vaikuttaa näiden onnettomuuksien syntyyn.
 - b) Arvio kuvattujen suuronnettomuuksien seurausten laajuudesta ja vakavuudesta.
 - c) Kuvaus laitosten turvallisuuden takaamiseksi käytettävistä teknisistä tekijöistä ja laitteista.
5. Pelastustoimenpiteet onnettomuuksien seurausten rajoittamiseksi
 - a) Kuvaus suuronnettomuuksien seurausten rajoittamiseksi tuotantolaitokseen asennetuista laitteista.
 - b) Hälytyksen ja pelastustoimien organisointi.
 - c) Kuvaus sisäisestä ja ulkoisesta pelastusvalmiudesta.
 - d) Yhteenveto yllä kohdissa a, b ja c kuvatuista seikoista, jotka tarvitaan sisäisen pelastussuunnitelman laatimiseksi.

TURVALLISUUSSELVITYKSESSÄ ESITETTÄVIEN TIETOJEN RAJOITTAMISTA KOSKEVA HAKEMUS

Asetuksen 25 §:n tarkoittamaa poikkeusta koskevassa hakemuksessa tulee olla seuraavat selvitykset:

1. toiminnanharjoittajan nimi ja kyseessä olevan tuotantolaitoksen sijainti ja täydellinen osoite
2. toiminnanharjoittajan kotipaikka ja sen täydellinen osoite
3. tuotantolaitoksesta vastaavan henkilön nimi ja asema
4. yleiskuvaus tuotantolaitoksen toiminnasta ja erityiskuvaus laitoksesta, jolle poikkeusta haetaan
5. kuvaus tuotantolaitoksen välittömästä ympäristöstä siinä laajuudessa kuin se on merkityksellistä hakemuksen kannalta
6. seuraavat selvitykset vaarallisista kemikaaleista, joille poikkeusta haetaan
 - a) luettelo vaarallisista aineista tunnistustietoineen (kemiallinen nimi, CAS-numero, IUPACin mukainen nimi, luokitus) ja tiedot vaarallisten kemikaalien enimmäismääristä
 - b) fysikaaliset, kemialliset, toksikologiset ja ekotoksikologiset ominaisuudet
 - c) fysikaalinen ja kemiallinen käyttäytyminen normaalikäyttöolosuhteissa ja ennustettavissa olevissa onnettomuusolosuhteissa
7. peruste tai perusteet, joiden mukaan poikkeusta haetaan
8. toiminnanharjoittajan riittävä selvitys siitä, että suuronnettomuusvaaraa ei poikkeuksen soveltamisalueella ole
9. turvallisuusselvityksessä edellytetty tieto, jolle poikkeusta haetaan

SISÄISEN PELASTUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ

1. Niiden henkilöiden nimet ja tehtävät, joilla on valtuudet käynnistää pelastustoimet ja jotka ovat vastuussa laitoksen sisäisistä pelastustoimista. Sen henkilön nimi ja tehtävät, joka vastaa yhteyksistä ulkoisesta pelastussuunnitelmasta vastaaviin viranomaisiin.
2. Kuvaus toimista, joihin on ryhdyttävä tilanteen tai tapahtuman hallitsemiseksi ja sen seurauksien rajoittamiseksi, jokaisen ennakoitavissa olevan tilanteen tai tapahtuman osalta, joka voisi merkittävästi vaikuttaa suuronnettomuuden syntymiseen. Kuvauksessa on selostettava myös turvallisuuslaitteet ja käytettävissä olevat voimavarat.
3. Alueella oleviin ihmisiin kohdistuvien vaarojen rajoittamiseen tähtäävät toimet, mukaan lukien hälytysjärjestelmä ja ohjeet käyttäytymisestä hälytyksen sattuessa.
4. Millä tavalla onnettomuuden sattuessa ilmoitetaan nopeasti ulkoisen pelastussuunnitelman aloittamisesta vastaaville viranomaisille, millaisia tietoja annetaan välittömästi ja miten yksityiskohtaisempia tietoja toimitetaan sitä mukaa kuin niitä saadaan.
5. Millä tavalla henkilökuntaa koulutetaan tehtäviin, jotka heidän edellytetään suorittavan, ja tarpeen vaatiessa tämän toiminnan yhteensovittaminen ulkoisen pelastuspalvelun kanssa.
6. Millä tavalla alueen ulkopuolella tehtäviä pelastustoimia tuetaan.

SUURONNETTOMUUDEN VARALTA YLEISÖLLE ANNETTAVAT TIEDOT

Asetuksen 29 §:n tarkoittamassa tiedotteessa tulee olla seuraavat tiedot:

1. Toiminnanharjoittajan nimi ja tuotantolaitoksen osoite.
2. Tietojä antavan henkilön nimi ja asema.
3. Vahvistus siitä, että tuotantolaitoksen on noudatettava tämän asetuksen soveltamisesta johtuvia säännöksiä ja hallinnollisia määräyksiä ja että 17 §:ssä säädetty lupahakemus sekä 22 §:ssä säädetty turvallisuusselvitys on toimitettu turvatekniikan keskukselle.
4. Selkeästi laadittu selostus tuotantolaitoksen toiminnasta tai toiminnoista.
5. Tuotantolaitoksessa olevien suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavien aineiden ja valmisteiden yhteinen nimitys tai, liitteen I osassa 2 mainittujen vaarallisten aineiden ollessa kyseessä, yleisnimi tai vaaran yleisluokka, sekä maininta näiden aineiden pääasiallisista vaarallisista ominaisuuksista.
6. Yleisiä tietoja suuronnettomuuksien vaarojen luonteesta, mukaan lukien niiden mahdolliset vaikutukset väestöön ja ympäristöön.
7. Asianmukaiset tiedot siitä, miten onnettomuusalueella olevaa väestöä varoitetaan onnettomuudesta ja miten se pidetään suuronnettomuuksissa tapahtumien tasalla.
8. Asianmukaiset tiedot siitä, mihin toimiin onnettomuusalueella olevan väestön on ryhdyttävä ja miten sen on käyttäydyttävä suuronnettomuuden tapahtuessa.
9. Vahvistus siitä, että toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ryhtyä asianmukaisiin toimiin alueella ja erityisesti ottaa yhteys pelastustoimeen, jotta suuronnettomuuksissa voidaan toimia asianmukaisesti ja minimoidaan niiden seuraukset.
10. Maininta ulkoisesta pelastussuunnitelmasta onnettomuusalueen ulkopuolelle ulottuvien seurausten hallitsemiseksi ja kehoitus noudattaa kaikkia pelastustoimen antamia ohjeita tai käskyjä onnettomuuden tapahtuessa.
11. Täsmennykset siihen, miten muita asiaa koskevia tietoja saa, sikäli kuin ne eivät ole lainsäädännön mukaan luottamuksellisia.
12. Selvitys siitä, missä turvallisuusselvitys ja kemikaaliluettelo on yleisön nähtävänä.

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 57—59, 5 ¹/₂ arkkia

PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA
OY EDITA AB, HELSINKI 1999